

MAGYAR HADIROKKANT HADIFOGOLY HIRADÓ

HADIFOGLYOK, HADIROKKANTAK ÉS HADIGONDOZOTTAK ERDEKEIERT KÜZDŐ HIRLAP

Karácsony,
karácsony...

Elérkezünk 1947 év karácsonyához. Százhuszezer bajársunk, aki a tavalyi karácsonyt a Szovjetunió különböző táborában töltötte, most végre itthon, családi körben ünnepelheti a szeretet ünnepét. Százhuszezer család többé nem tekint sóvárgó szemmel a nagy messzeségbe, többé nem könnyezik a szeretett hozzátartozókért. Nagy szó ez, ha meggondoljuk: június elején indult meg a tömeges hazaszállítás és máris felszárítottuk százhuszezer magyar család könnyeit. Ugyanennyi bajtárs azóta már neki is indult az új életnek.

Sok tízezer azonban azoknak a száma, akik — sajnos — ezt a karácsonyt is távol töltik szeretteiktől, hazájuktól.

A papír türelmes, mégsem könnyű leírni ezeket a sorokat. Mert mi azokra gondolunk, akik ma is nélkülözik a hön várt apát, fiút vagy férjét. A papír türelme nem ragadhat át azokra, kik immár hónapok óta velünk együtt aggódva figyelik a Hadifogoly Híradó jelentéseit: kinek a neve szerepel a névsorban. „Karácsonyig meg fog jönni” — reménykedtek a hozzátartozók és maguk a hadifoglyok is. De íme, itt a karácsony és „csak” százhuszezeren jöttek haza. Ezeknek és családjaiknak boldog karácsonyuk van. De a többiek?

„Mit vigasztal engem az, hogy százhuszezeren hazajöttek ebben az évben? Jött volna csak egy! — az én fiam!” — mondott egy síró asszony és valójában, saját szemszögéből nézve igaza is van. Mert általános emberi gyarlóság, hogy önzők vagyunk. Mint ahogy a gyászoló sem vigasztalja, hogy a háborúban más milliók is elpusztultak; ahogy nem enyhíti a megkínzott fájdalmát, ha vele együtt másokat is kínoznak a pribékek: nem vigasztalódhat a mi asszonyunk sem. Az érzés, a szenvedés az embernek legbensőbb ügye s hiába akarná fájdalmát megosztani, tovább is változatlanul nyomná lelkét.

A tény azonban tény akkor is, ha vannak, akik nincsenek teljesen megelégedve. Ha nem is jött haza addig valamennyi magyar hadifogoly, a többi nemzetek fia ma már összehasonlíthatatlanul nagyobb számban vannak még fogságban. Talán nem helytelen egy pillanatra, éppen karácsony napján, arra emlékeznünk, hogy a németek, akik ma három éve Budapestnek végpusztulást szántak, a Szovjetunió nyugati országrésze vasútvonalainak 70%-át szétrombolták. De a hadifogoly a

TILDY ZOLTÁNNÉ:

KARÁCSONYI ÜDVÖZLET hadifoglyoknak és hozzátartozóiknak

Gyermekkoromból fülemben eseng egy kedves karácsonyi ének: „Ünnep a földön, ünnep a mennyben, drága karácsony, vár a szívünk.” Milyen jó volt boldog, örömteli várakozásban énekelni ezt a dalt s közben meleg szobában várni a kedves estét, amikor mindenki boldog a családban, mert a másikkal, akit szeret, örömet okozhatott. S most, ha fülemben csendül a régi melódia, mégsem vagyok boldog. A kedves dallam mögött végeláthatatlan sorokat látok, akaratom ellen harcavitt magyar katonákat, akik távol a szülőföldtől, idegen földön, sóvárogva gondolnak itthon hagyott kedveseikre. A sok-sok fáradt arc között látok olyanokat is, akik már itthon vannak, akiket egy nagy, hatalmas állam — a Szovjetunió — megértő nagylelkűsége hazaszeretettel kedveseikhez. De még bennük van az átszenvedett sok-sok testi és lelki fájdalom. Még nem volt alkalmuk arra, hogy hazajövetelük után újra elhelyezkedjenek a munka folyamában. Még nem került ablaküveg a háború alatt tönkrement kis házra vagy lakásra. Még sápadt az asszony is, a gyermekek is, még rossz a cipőjük, ruhájuk, hiszen olyan soká volt távol a családfenntartó édesapa és olyan sokáig nélkülözték a drága családfő két munkás kezének életetadó eredményeit. Lelkiileg megnyugodtak már, de ez a karácsony még szegényes és eléggé örömtelen lesz számukra is. Azután a férfiscrok mögött látok nehéz sorsban élő asszonyokat és gyermekeket, akik karácsony estéjén bővebben ontják könnyeiket, mint bármikor máskor. Mert minden nélkülözésnél és gondnál erősebb bennük az égető, kínzó vágy a távollévő kedves hadifogoly után. Bizony,

nem zavartalan a felcsendülő melódia. Még azok számára sem, akiket az Isten különös kegyelme megkímélt a nagyobb szenvedésektől és nélkülözésektől. Egész nemzetünk szíve fáj, sajog és nem tud megnyugodni mindaddig, amíg egyetlen hadifogoly távol lesz a Hazától, s ameddig minden drága, kedves

magyar testvérünk meg nem találja becsületes munkája után az emberséges életlehetőséget a maga és családja számára az itthoni földön. Mégsem vagyok letört és elkeseredett. Az elmúlt majdnem három év alatt a magyarság csodálatos életerőről, munkaképességről és az igazi demo-

krácia iránt való szeretetről tett tanubizonyosságot. Így minden reményem megvan arra, hogy egy kevés idő után, lesz ezen a sokat szenvedett magyar földön olyan emberi élet mindenki számára, aki dolgozni tud és akar s aki szereti a hazáját, hogy boldogabb lesz ez az ország, mint valaha volt a múltban. Szívem teljességével hiszek ennek a népnek a jövődjében. Sokat utaztam az elmúlt két esztendőben, sokfajta népet ismertem meg, sok érdekes dolgot tapasztaltam, de mindenütt boldog érzés töltött el, ha a magunk népére gondoltam, mert nem kellett soha pironkodnom és reményvesztettnek lennem. Mindig több bátorság és reménység támadt bennem a magyarság jövődjét illetően. Szeretném, ha ezen a forró szereteten kívül, amivel minden hazatért vagy távollévő hadifogoly felé fordulok karácsony szent ünnepén s rajtuk kívül hozzátartozóikhoz is, átadhatnám mindezeknek a szívébe azt a sok reménységet és bizalmat, ami bennem él a jövődjét illetően.

Testvéreim, kedves hadifogoly Testvéreim, szedjük össze magunkat, legyünk úrrá a jelen nehézségein és fájdalmain s tanuljunk meg bízni a jövődjében. Ne másától várjuk a jövődjünk megoldását. Készítsük két munkás kezünket, szellemünk minden erejét és tehetségét és Hazánk iránt való égő, komoly szeretetünket a jövődjünk munkálására. Hígyjétek el, jobb idő következik. S lesz még nekünk, talán nem is olyan sokára, boldog, szép karácsonyunk, amikor a sötét árnyak eltűnnek lelki szemeink elől és nyílt szívvel, boldogan, egészségesen énekelhetjük együtt: „Ünnep a földön, ünnep a mennyben, drága karácsony, vár a szívünk.”

HADIGONDOZOTTAK KARÁCSONYA

Dicsőség az égben Istennek, a békesség a földön a jóakarató embereknek!

Igen, a karácsony a béke ünnepe. És most menjünk vissza gondolatban pár évet... Elhomályosuló emlékek ködében látok egy hóval fedett tájat, körorosk körül sehol egy fa, egy ház, egy barátságos füstölő kémény, csak párszáz méterre előttem egy vékony fekete kigyózó vonal: az ellenséges drótsóvény. — Nyomasztó, szürke hideg alkonyat. Egy árokban katonák mennek libasorban s egy kondorból gözölő rumos teát kapnak. Karácsony este volt... Látom fiatal bajtársam, halódó, esodálkozó szemét, mintha kérdezte volna: miért? Előttünk egy falu füstölő romhalmaza, ölemben barátom élettelen feje. — A tehetetlen kintől ökölbe szorított kézzel kérdeztem akkor én is: miért? Arra gondoltam, hogy milyen jó lenne innen távol édesanyám mellett ülni a meleg szobában és várni az ünnepi pillanatot, a karácsonyifagyujtást, mert akkor is karácsony este volt...

Évek hosszú sora után ismét egy kép... Kis szobában sok katona ül, a füsttől alig látni; egyszerre felugrulunk: valamű szürnyű dolog történt, egy idősebb bajtársunk elevenen ég... Századiraok volt, az ünnep előtt benzinnel mosta ki piszkos rongyait. Karácsony első napján temették. A három árvája talán akkor kérte a jó Istent, hogy hozza vissza nekik a szerető édesapát, amikor ruháit a kálvha mellett lángalobbant. Ezeket látom, hallom és még egyebet: hideg funkert, gyereksírást, szíriának hangját, bombák vijjogá-

sát, robbanásokat és remegést az életért, szeretteink életéért.

A karácsony a béke ünnepe. — Talán senki sem kívánja a békét olyan forró sóvárgással, mint a hadirokkantak. A gondolatok, emlékek elhomályosulnak, időveik ködbevesznek. A rokkant élete végéig emlékezik. Békét akarunk, nem akarjuk, hogy fiaink, szeretteink is végéjük azt, amibe bennünket belékényszerítettek. Hogy az embert megegyezzen az áliat sorsánál is rosszabbá, rabsozójává süllyesszék. Nem akarunk többé emberi húscsapatokat, rohadó hullákat, gáz- és hullakamrákat, égő falukat és városokat látni. Mi hadigondozottak, akik a legelőbbet adóztunk, legdrágább egészségünket, testi épességünket, szeretteinket, a kenyérkereső hitvest, apát, fiút vesztettünk a két háború alatt, legjobban kívánjuk, hogy ne legyen soha többet háború. Karácsonykor, amikor a szeretetet hirdetik, az a vágyunk, hogy ez a gondolat hassa át az emberiséget és szociális érzéssel több megértést várunk a hadigondozottak sorsa iránt... Az országunkat ért súlyos csapást mi érezzük legjobban. Szerzett jepeink megcsorbítását és a nélkülözéseket azonban csak úgy tudjuk elviselni, ha remélhetjük azt, hogy sorsunk a munkások élet-színvonalának javulásával jobb és emberhez méltóbb lesz.

A népjóléti minisztérium vezetője, Ott Károly miniszter úr a legnagyobb megértéssel van sorsunk iránt és ezért minden reményünk megvan arra, hogy jövőre jobb és melegebb, sorsunkkal megbékéltebb karácsonyt ünnepelhetünk.

Fegyveres Makk Ferenc

nak a sorsa nem a pusztulás, hanem az életbenmaradás lett. Ez a hadifogság igazi mérleg!

Hány százezer család boldogan vállalná, hogy a családfő sorsa hadifogság legyen, a háborúban bekövetkezett halál helyett!

Büszkén elmondhatjuk, hogy az

idei karácsonyt már meleg otthonban, az elmúlt évek ünnepeinél emberségesebb körülmények között ülhetjük. Ki hitte volna ezt két-három évvel ezelőtt? De az elszántság, az akarat, a jövőbe vetett bizalom megacélozott mindnyájunkat és kibírtuk a mér-

hetetlen nélkülözések éveit. És végeszakadt a szenvedések idejének.

Igy fog elmúlni az aggódók aggodalma. Ugyanígy erős bizalommal kell türelmemre inteniök magukat. Védjük meg testi-lelki épességüket azok számára, akik rö-

videsen hazajönnék vagy talán már úton is vannak. Mert a hadifoglyok leghőbb vágya nem a pénz, nem a dáridó, nem is az ünnep, hanem egészségben találni szeretteiket és egy ülésben egy-csapásra elfelejteni az elmúlt idők, a távollét szenvedéseit.

Volt Hadifoglyok Bajtársi Szövetsége KÖZLEMÉNYEI

Szervezési kérdések

A Volt Hadifoglyok Bajtársi Szövetsége országos érdekeket és száz és száz helyen önálló kezdeményezések alapján indult meg. A hazatértek érezték, hogy érdekeik megvédése, szerzett tapasztalataik átmentése ezt kívánja.

Most, amikor átlépünk egy év küszöbén, meg kell vizsgálnunk az elért eredményeket. Az eredmények változatos skálán mozognak. Egyes helyeken, sőt mondhatjuk nagyobb részt mindenütt, igen szépen. Másutt az indulás nehézségei jó lendülettel túljutottak — és most pihennek borbélyokon.

Ahol az eredmények nem maradtak el, ott nyugodtan nézünk vissza az elmúlt évre, de ahol megállt a munka, ott az új évek, új fokozott munkát kell jelenteni. Számot kell vetni a helyi csoportok ve-

zetőségeinek önmagukkal. Megke- resni azt az új, és helyi szempontból legjobban járható utat, mely a kívánt eredményre vezet.

Az Országos Központ kemény és következetes munkával építi ki a kormányzat felé a volt hadifoglyok érdekében az összes lehetőségeket. Megszerezte a belügyi kormányzat leghatásosabb támogatását, hogy a szervezést mindenütt megkönnyítse. A működő helyi csoportok munkájához az államrendőrségi díjak elengedése, a rendezési költségek csökkentése a lehetőségek szerint. Ezen túlmenően általános szervezési útmutatást adott ki, megindította a hadifoglyok önművelés füzeteit, lapunkban közöl minden V.H.B.-Sz. megmozdulást, sajtóalkalmak az egész évi kultúr-műsorra vonatkozó általános ismertetés és irányító kiadása.

Mit tegyünk?

Új év. 1948 következik. A beérkeztet jelek mind azt mutatják, hogy ez az év teljesen kifejleszti mozgalmunkat. 1947 három utolsó hónapja több mint 250 V.H.B.-Sz. helyi csoport alakulásának volt tanúja. 1948 év első három hónapja elvárja, hogy ezt a számot megkétszerezzük. Mit tegyünk ennek az érdekében — ez a kérdés.

Elsősorban azt, amit odakint megtettünk: dolgozzunk. Dolgozzunk úgy Szövetségünk tagjai érdekében, hogy le és fel, mindenki meg legyen győződve arról, hogy

a volt hadifoglyokért és a még fogságban levőkért, azok itthon maradt családjaiért csak mi és elsősorban mi tudunk eredményesen küzdeni.

Terjesszük ki munkánkat az élet minden vonalára, kísérjük gondos figyelemmel őket és boldogulásuk érdekében tegyünk meg mindent. Föld, ház, hely, iparengedély, munkahely, anyagi, jogi, orvosi segélyben kell őket részesíteni. Mindezt ki is tudjuk harcolni, ha szervezett tömegeink súlyával lépünk fel. Ezért kell minden volt hadifoglyoknak és hozzátartozóknak Szövetségünket támogatni.

Rendezzünk ismerkedési estéket, táncmulatságot, n.ú.s. estéket stb. A bevételeket az arra rászorulóknak felajánlva kell — azok életkörülményeinek gondos mérlegelése után — fordítani.

Szervezésünket terjesszük ki azokra a szomszédos községekre, ahol hazatért vagy mult világháborús

hadifoglyok vannak, de helyi csoportokat még nem alakították meg. Ahol 60—80 főnyi hadifogly van vagy akár kevesebb is, ott már, ha figyelembe vesszük, hogy ez legalább ugyanennyi hozzátartozó is jelent, úgy új helyi csoport alakulhat.

Kölcsönös támogatás után kiterjedő mozgalmunk olyan hatalmas tömegeket foglal magában, különösen, ha szoros kapcsolatban működünk testvérmozgalmunkkal, a hadirokkantak mozgalmával, amelyeknek kívánságait kormányzatunk, mint az induláskor is, még hathatósan fogja támogatni.

Női csoportok

Ismét visszatérünk erre a kérdésre, mert egyre több helyi csoportunk érdeklődik, hogy női csoportot alakíthassanak. A válasz kedvező, természetesen, igen. Sőt kötelesebbünk is a női csoportok megalakítása. Tisztaban vagyunk azzal, hogy tömegmozgalmunk jól működő női csoportok nélkül elképzelhetetlen. Ezért felhívjuk a helyi csoportok figyelmét a női csoport megszervezésére, mert e nélkül a csoport élete nem is teljes. Igy van mód teljes egészében kiszélesíteni társadalmi vonalon a bajtársak segítségére irányuló munkánkat. Kultúr-rendezvényeinket is a legjobb munkatársak. Láttuk az elmúlt években, hogy nem egy alkalommal a férfiakat túlhaladó munkát végeztek el.

Helyi csoportjaink vezetőségei hasanak oda, hogy a megfelelő bajtársnő kiválasztása után minél előbb megindítsák a női csoport munkáját.

A helyi kultúr-csoportokhoz!

Minden hadifoglytábornak aktív kultúr-csoportja volt. A hadifoglytáborok kultúrelőadásain a legkülönbözőbb vidám és komoly színdarabok, versek, énekszámok kerültek műsorra, melyek igen sokszor művészi értéket képviselnek s melyeket a tábor lakói szerették ott a helyszínen. Felhívjuk vidéki csoportjainkat a körzetükben lévő hadifoglyokkal vegyék át ezeket a hazahozott műsoranyagokat és az Országos Központ kultúr-szolgálatához felül, bírálat, csoportosítás és kinyomtatás végett küldjék be. Minden anyag másolatát küldjük el, mert kéziratot nem adunk vissza.

Utastjuk a helyi kultúr-csoportok vezetőit, hogy működésükről háladéktalanul küldjenek jelentést. A jelentésben foglalják össze, milyen a kultúr-csoport összetétele, milyen műsoranyagok előadására alkalmas, mi a legsürgősebb elintézésre váró kívánságuk? Továbbá jelentsék az Országos Központnak kellő időben, hogy milyen célból, mikor és milyen helyiségben akarnak előadást rendezni. A jelentésben foglalják össze a tervezett előadás műsoranyagát és ha műsoranyag kérdésében tanácsot, forduljanak segítségért az Országos Központ kultúr-vezetőjéhez.

Ügyeink soronkívüli elintézése

Az Országos Központ minden területen igyekszik kiharcolni a kormányzat részéről olyan rendelkezéseket, melyekkel az itthoni életben való boldogságunkat megkönnyítjük. Azzal a kérelemmel fordulunk az illetékesekhez, hogy ügyeink soronkívüli elintézését tegyék lehetővé.

Most kaptuk meg a népjóléti minisztériumtól és közvetve a belügyminisztériumtól is az értesítést, hogy ügyünket magunkévá tették és rövidesen ezen a téren is komoly megoldást fogunk tapasztalni.

A makói helyi csoport

nemrégiben tartotta több mint 330 fő részvételével tisztikart-választó közgyűlést, melyen Patkós Antal, dr. Kovács Mihály, Galyas Ferenc, Doró János és Mészáros István bajtársakat választottak meg vezetőikül. A vezetők személye és Galyas bajtársunk ismert agitációs garancia arra, hogy a helyi csoport rövidesen jelentős eredményekről számolhat be. A körvevő községekben a szervező munkák már is nagy lendülettel folynak.

Ismét példát mutatnak

a debreceni bajtársok, amikor vezetőségi üléseken szigorú kritikát gyakorolnak egymás munkája fellett és gondos figyelemmel kísérik a jól dolgozó bajtársakat. Az előbbi, ha arra szükség van, nem kénekn megtróni, sőt súlyosabb esetekben kizárni a vezetőségből, az utóbbiakat pedig jó munkájuk jutalmául és megtiszteltetésül be- választani a vezetőségekbe.

Ugyancsak megbélyegzik azokat

Nagyszabású köz munkák az egész országban

Az Építési és Közmunkügyi minisztérium hónapról-hónapra nagy- értékű köz munkákat szervez, hogy az országos munkanélküliséget megszüntesse. Darvas József építési és köz munkügyi miniszter és a munkanélküliségi főosztály nagy gondot fordít arra, hogy a szervezett köz munkák minél több munkást foglalkoztassanak. Figyelemmel van az építési és köz munkügyi minisztérium egyúttal arra is, hogy a köz munkakaváltságából fenntartott köz munkák beruházási jellegűek legyenek és lehetőleg minél nagyobb mértékben illeszkedjenek bele a 3 éves tervbe.

Fenti szempontokat figyelembevéve, az építési és köz munkügyi minisztérium december hónap második felére a következő köz munkákat szervezte meg az ország egész területén:

- Abauj-Torna vármegyében: Hernád folyó. Vizony-Gibárti vonalán, Szeksző-Zemplén-út, Kőkeresztes, Abaujkér.
- Békés vármegye: Fűze-gyarmat, Békés, Soprontanya, Elek-Jánosbánya, Mezőmogyoró, Békészentandrás, Köröstarcsa, Ócsöd, Gyula, Endrőd, Gyoma, Szarvas, Kondoros, Békéscsaba Tökölös, Szeghalom, Ecsöd, Újkirgyós.
- Bihar vármegye: Berettyóújfalú, Heu-csaba, Sarkad.
- Borsod vármegye: Ózdi járás, Tiszkeszi, Vizsoly, Mezőkőve-d, Miskolc.
- Csanád vármegye: Makó, Makó-püspök-kel, Makó-békéssámon-út, Anáfta-va.
- Csongrád vármegye: Hódmezővásárhely, Békés-csongrádi, Dorozsma-majsi csatornaépítés, Baks, Csengerd, Szenes-nagyföldcsi, Szeged-kiskunmajsi, Szenes-mindszenti, Szentes városban legelőjavítás, erdőültetés, gáz kisvasútpéji munkák, Szegvár, Csongrád, Mindszent, Solymostét.
- Szeged: Részeg-nagyváros-út, Luga-átjáró újszegedi öntözési és vízvezetelmi munkálatok Hódmezővásárhelyen kőbő- kertészeti híd, és városi iskolák építése, illetve helyreállítása.
- Felér vármegye: Kőkeresztes útfenn-tartáshoz (Alispáni hivatal).
- Székesfehérvár: Sóstói iskola.
- Hajdu vármegye: Debrecen-eri-út, Balmazújváros, Hajdúszámson, Hajdúb- szörmény Hajdúszámson, öntözőcsa oná- nak építése Hortobágyi főgyűjtőcsatorna, Hajdúszoboszló, Hajdúcsanak, Nyírmártón- falva, Nyírbárány, Nádudvar.
- Debrecen: Kúsi utak, Apafája, erdő- árkokás.
- Győr-Moson vármegye: Mosonmagyar- óvár útfelújítás, Sorokóaljja, Bakonyr rend- és, Kispéc, Felpéc, Kajár községekben, Győr MÁV pályaudvar stb.
- Heves vármegye: Apá, Eger, Gyöngyös, Halvan, Egervölgy, Heves, Tardos, Nagy- iványi, Poroszló, Pászti községekben.
- Jász-Nagykun-Szolnok vármegye: Jász- berény, Szolnok, Kőtelek, Jászaroksjás, Ács, Jásztelek, Künszentmárton, Apá, Besenyszög, Törökzenemikós, Turkeve, Mezőúr, Kisújszállás.
- Komárom-Esztergom vármegye: Eszter- gom és Komárom városokban árvízvédelmi munkák.
- Nógrád-Hont vármegye: Balassagyar- mat, Saigótarján, Szécsény, Érsekújker- t, Pest vármegye: Budakeszi, Kaposcs, Szank, Iszák, Cegléd, Pécel, Kiskőrös, Újpest, Abony, Kiskunfélegyháza, Kiskun- majsa, Vác, Kecskemét, Szentendre, Ór- kény, Gyál községekben.
- Somogy vármegye: Marcali, Dombóvár, Kaposvár.
- Szabolcs vármegye: Nyírbátelek, Nagy- varány, Alsófutak és Nyíregyháza.
- Szabolcs-Bereg vármegye: Tatpa, Fe- hérgyarmat, Zarályán, Szatmárcseke, Nagy- cserny, Panyola.
- Tolna vármegye: Dunaföldvár, Paks, Szekszárd.
- Vas vármegye: Közegen és Celldömöl- kön.
- Veszprém vármegye: Veszprém és Pápa városokban.
- Zala vármegye: Nagykanizsa, Zalaeger- szeg, Keszthely.
- Zemplén vármegye: Monok, Sátoraljaúj- hely, Sárospatak, Bodroghalom, Pácin, Ci- agárd, Revélyváros községekben, agárd, Revélyváros községekben.
- Fentiekben kívül még Baja, Sopron és Pécs városokban.

Felhívjuk valamennyi volt hadifogly bajtársunkat, hogy a jelzett helyeken meginduló és folyamatban lévő köz munkáknál jelentkezzenek. A Magyar Kőztársaság Kormányának 13.360/1947. sz. rendelete valamennyi köz munkánál a volt hadifoglyok és hadigondozottak alkalmazását írja elő elsősorban, más személyekkel szemben.

Alkalmaztatásunk érdekében forduljanak a városi, megyei köz munkák és államépítészeti, illetve ármentesítő hivatalokhoz.

Erdőkitermelés

Ismételt felhívjuk bajtársaink figyelmét, hogy az alább felsorolt helyeken jelentkezzenek erdőkiterme- lési munkára. Napi 18—20 forint ke- resetet és biztos megélhetést nyújt. Részletes felvilágosítást az Állami Erdőgazdálkodási Igazgatóságtól lehet kérni.

Pest vármegye: Acsa, Alsódabas, Budakeszi, Cegléd, Galgamácsa, Gö- döllő, Isaszeg, Nagykovácsi, Pilis- csaba, Pilisszentkereszt, Pusztavas,

JÁTEKKÉSZÍTŐ HADIGONDO- ZOTTAK alkalmaztatás végett je- lentkezzenek szerkesztőségünkben (esetleg írásban).

PESTI ANTAL hadirokkant-baj- társunk bármilyen gépkocsivezetői állást vállal. Címe: Tápióbicske, Posta-utca 133. szám.

Felhívjuk előfizetőink figyelmét, hogy amennyiben munkanélküliek és

és gondoskodni fognak eltávolítá- sukról, akik a Bajtársi Szövetsé- get arra használnak fel, hogy egyéni sikereiket, eredményeket érjenek el és ennek elnyerése után a Szövetség érdekeivel, a bajtár- sak ügyeivel nem törődnek. Az ügyeinknek nem lehet helyük Szö- vetésünkben.

Ebben a működésükben is kö- vessük a debreceni bajtársak pél- dáját, mert csak ezzel a szellem- mel tudunk Szövetségünkben olyan szervezetet építeni, ami valóban tömegünk érdekeit szolgálja.

A debrecenieknek pedig azt üzö- jük: csak így tovább!

A belügyminiszter engedélyezte a rendőrség tiszta, hogy a Volt Hadifoglyok Bajtársi Szövetsége jelvényét egyenruhán is viselhesék. A rendeletet követő számban részletesen ismertetjük. Értesítésünk szerint a honvédelmi minisztérium hasonló értelmű rendelet kiadására készíti a honvédség számára.

Cserlőt Oszkár, a VHBSZ orszá- gos főtájkárhelyettese, lapunk szer- kesztője és Ágh Sarolta december 24-én házasságot kötnek. (Mindem külön értesítés helyett.)

KÖVETKEZŐ SZAMUNK
Január 3-án, szombaton reggel jelenik meg

Tippelvtalvaj voltam

Toto itt, toto ott, toto mindenütt. A toto beérkezett. Tömegszenvédély lett.

Ó, nem a vékonypénzü, nélkülözö munkásság játéka csak. Játsszik a kékróka hölgy, a „jóúr” is. Tippet süg a fülbe a borbély, a házmester kapunyitás közben. Több, mint negyed- millió ember lesi izgatottan a vasárnap estét, a hétfői lapo- kat. Képeletben megannyi ruha, cipő, bútor, sőt ékszer ce- rélt már gazdát a kirakatból. Csak nyerni kell. „Csak”!

Régen figyelem azt a kis vörösképi kopaszt a sarok- asztalnál. Ötórátját berobog, kéri a lapokat — csak a beföl- dieket — és izgatottan beletemetkezik. Kivásva az első btü- től az utolsóig. Hétóra körül jön a barátja, az állógalléros, cikkkeres ősz Főnök úr. Akkor megbeszélnek az eseményeket, megbeszélnek az összes lehetőségeket. Kis papírfecniket kotornak vévül elő zsebeikből. Ilyenkor belemérülnek a valószínűségi- számítás nehézségeibe. Csak ritkán szakítja meg a feszült han- gulatot egy-egy odavetett szó.

Ezek ott szorgalmasan tippelgetnek — gondolom magam- ban és őszinte csodálattal csüngök a két törtető embertársam- on. És ekkor szörnyű cselekedetre számom rá magam: Tipp- talvajlásra! Legfeljebb hárman nyernünk kettő helyett! Miért ne? Odaosonok hát a szomszéd asztalhoz. Belénajlok a leg- újabb kéjgyilkosságba, mégpedig úgy, hogy orromhegye a megkéjgyilkolt nő fényképét éri s nem is akárhol. No de sem- mi érzélgősség, nyerni akarsz, vagy mi a szösz, figyelj hát, — mondom magamnak és erőt veszek feltűelő hányingere- men. Fülelek és nem hiába. Odaát most beszédes kedvükben vannak. A kövér szól: „A Friss Hírek megjósolta, miért cso- dálkozol?” Állógalléros: „A multkor viszont a Magyar Est találta el, meg kell örülni!” (Szegény embertársaim!)

De a folytatás? („Csak ezt tudnám feledni!”)
Ezt a kopasz monja: „A Hazai Textilnél nem sikerült, nem baj! Majd a Kovács és fia megcsinálja.” — „Mit gon- dolsz, mit kap a Kázmér a probibíróságon?” — „5—6 évet!” — hangzik a válasz. „Legalább nyolcát” — csap le rá a másik. — „Fogadjunk!” — „Fogadjunk!” — Kéz a kézben. — „Egy tizedet!” — „Oké!” — És a süteményes táca alá kerül két tízdolláros. (De kár, hogy én nem fogadhatok!)

„Esti Híradó, legújabb kiadás!” — kínálják portékáját a rikkancs. Kitépik kezéből a lapot. A címlapon ott feketélik: „Tizenöt évet kapott egy teatilszekelő!”

Na, most ki nyert?
A csendet a Főnök úr töri meg. „Tudja ezt vajjon Edö- mér?” „Nem!” „Ne-em? Akkor rohanjunk!” És elrohannak.

En számom-bánom bűnömöt. Tippet akartam lopni és mi lett belőle? Izelítőt kaptam két (vagy annál sokkal több) em- ber lelkivilágából.

Lassan én is indulok haza. Ismét csak jó tippem nélkül. A forgóajtóból visszarobogok. A süteményes táca alatt a két tízdollárosért, melyet ezúttal tiszteltteljesen bejelentek. Én nem akarok Kázmér sorsára jutni.

HADIGONDOZOTTAK HANGJA

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG:

Fegyveres Makk Ferenc, Koós Zoltán, Korányi Géza, Didek Lajos, Sebes Árpád. Főmunkatárs: I. Pintér László

Szerzett jogok birtokában:

Eredeti munkabeosztásnak megfelelő hért a hadigondozottaknak!

Ezt kérjük mi is az illetékesektől a miskolci hadigondozottak által, közölt beadványával kapcsolatban:

„A Diósgyőr-Vasgyárban tartott hadigondozott panasznap alkalmával a vasgyárban és egyéb környékbeli munkakörben dolgozó hadigondozott munkavállalók egy-egyértelmű panaszát emeltek helyi szervezőkkel együtt, hogy a háborús események, illetőleg hadifogságban bekövetkezett testi törődöttségük folytán nem abban a munkakörben foglalkoztatják őket, mint amely munkakörbe az üzemtől történt katonai szolgálatra való bevonulásuk előtt betöltötték. Így állt elő az a helyzet, hogy a dolgozó szakmunkások szakmunkakörüktől eltérő, sokkal kevesebb illetményű (kapuőr, gyári őrszab.) munkakörben kénytelenek dolgozni. Az üzemi bizottság ezen rendelkezését arra alapítja, hogy a kollektív szerződésben nincs arra vonatkozó rendelkezés, hogy a fent említett munkavállalók bevonulásuk előtti bérétől mentesüljenek a munkakörváltás miatt.”

csökkenteni azon a címen, hogy az illető hadigondozott, vagy a jelen törvény alapján pénz-ellátásban részesül.”

Nem helytálló tehát az üzemi bizottság és a munkaadók szíves országosan követelt gyakorlata, hogy a törődöttségük miatt könnyebb munkabeosztásba kerülő hadigondozott munkavállalókat ugyanakkor alacsonyabb bérosztályba is sorolják.

Erre való tekintettel helyi csoportunk fizetéssel előterjesztést tesz és kéri a Miniszter Urat, hogy utasítsa a szakszervezeti tanácsot, hogy a kollektív szerződéshez függelékként adjon ki oly értelmű utasítást, mely szerint

a kollektív szerződés hatálya alá tartozó hadirokkant vagy hadifogoly munkavállaló fizetését, munkabéretét vagy egyéb javadalmazását nem lehet levonni vagy csökkenteni fenti címen.

Tehtettel arra, hogy a kollektív szerződések újból megkötése most van folyamatban, tisztelettel kérjük a Miniszter Urat, hogy fenti előterjesztésünket magáévá téve, abban a szándékával a lehető legelőbb megvalósítsa.

Miskolc, 1947. december 4-én.

Sarkány S. K. ügyv. igazgató.

Az üzemi bizottság eme rendelkezése azonban ellentétben áll a ma is érvényben lévő 1923: VII. tc. 27. §-ának 10. pontjával, mely kötelezőleg kimondja:

„senkinek a fizetését, munkabéretét vagy egyéb javadalmazását nem lehet elvonni vagy

Külföldi vendég a Horánszky-utcában

December 12-én este a HON Sz Horánszky-utcai székházában a miniszteri biztos meghívására összejött az elnöki szaktanács tagjai. Megjelentek a miniszteri biztos helyettesei is, (Jávor főjegyző és Benson tanácsos) valamint a központ irodavezetője. Vendéget vártak az összegyűlték! A felszabadulás óta az első hivatalos küldetésben lévő külföldi személyiség, aki a magyar hadirokkantak vezetőjét felkereste, George Beauchamps úr, a becslérend lovagja volt, az UNO budapesti kiküldötte. A francia kormány főtisztviselője az UNO megbízásából tanulmányozza a magyar és a német hadigondozás kérdéseit. Beauchamps egyébként hazájában is e kérdéssel foglalkozik. Igazi szakember, akinek ez a hivatása. Egyébként bajtársunk a francia felszabadulásig a Maqui (partizán) mozgalom egyik csoportjának vezetője volt. Alig mult 30 éves, de már államtitkári rangban és munkakörben dolgozik francia bajtársaink érdekében.

Rokonszenves egyéniség. Komoly, meglontolt szavai szinte koppannak: „A magyar hadirokkant-vezetőket akarom megismerni és tolmácsolni nekik a francia testvérszövetség, valamint a francia bajtársak szíves üdvözlését.”

A szokványos üdvözléseket bensőséges beszélgetés alakult ki a vendég és vendéglátók között. Hamarosan kiderült, hogy az elnöki szaktanács több tagja is beszél a francia nyelvet és így még barátságosabbá vált a hangulat.

A bemutatkozónak szánt látogatást azzal fejezte be búcsúzáskor bajtársunk, hogy karácsonyi rövid franciaországi tartózkodását fel fogja használni a magyar és francia hadigondozottak, illetve szövetségeik közötti kapcsolatok megteremtésére, később pedig elmélyítésére. Ennek előre is szívből örülünk.

Meleg szeretettel köszönti a H. O. N. Sz. sárbogárdi járási csoportja a miniszteri biztos, új munkatársait és a Magyar Hadirokkant Hadifogoly Híradót.

„Nem lehet felmérni annak fontosságát, írják, hogy végre van hivatalos sajtóorgániumunk, amely élő szócsové a hadigondozottak sürgős megoldást váró feladatának.”

Mi a magunk részéről nemcsak megrendeltük a lapot, hanem arra új előfizetőket is gyűjtünk, mert azért harcol, hogy a hadigondozottak annyit csalódott, többszázéves tömege saját hazájában ne érezze magát megtört idegennel és azoknak emberi megélhetést biztosítson.

A hadigondozottaknak saját, jól megfontolt érdeke az is, hogy egy-egy érdekképviseleti szervükbe a H. O. N. Sz.-ba mielőbb belépjenek. Csak úgy várhatjuk mások által való megbecsülésünket, ha töredünk önmagunkkal, ha elsősorban önmagunkat becsüljük meg.

Nem felejtjük el azon bajtársaink buzgalmát sem, akik fáradságot nem ismerve, hosszú ideig járták az országot és felrúzó az önmagunkkal szinte meghasonlott bajtársakat.

A népjóléti minisztériummal szemben teljes a bizalmunk, a jelenlegi vezetőséget pedig felkérjük, hogy a megoldandó problémákat, melyeket pontokba foglalva, mi is összegyűjtünk, tüzeze zászlajára és a miniszteri biztos úrral egyetértésben vigye teljes diadalra.”

Fentiekhez csak annyit kell hozzáfűznünk, hogy ha az ország többi csoportjaitól ugyanilyen támogatásban részesülünk, mint a sárbogárdi csoporttól, akkor valóban nem lesz nehéz igazságos ügyünket diadalra juttatnunk.

Központi gyógyszerelosztót a hadigondozottaknak!

Az 1933. HR. törv. 12. §. első bekezdése értelmében minden hadirokkantnak háborús sérüléséből kifolyólag ingyenes gyógykezelés és gyógyszerellátásra van igénye. Ezenfelül a 100% és 75%-os hadirokkantok egyéb betegsége esetén is igénybe vehetik a fenti kedvezményt hadirokkantjogon.

A magyar köztársaság kormánya ezen törvényt teljes egészében helybenhagyta. Sőt a demokrácia szellemében kiegészítette azzal, hogy az alacsonyabb fokú 50% és 25% os hadirokkantokat, továbbá a hadirokkantokat is részesíti a gyógyszerellátásban, ha rászorultságukat az illetékes hatóságok igazolják.

A gyógyszerigénylés esetében a beteg hadirokkant klinikai vagy magánorvosi bizonyítvánnyal megjelölni: Budapestben a kerületi hatósági orvosnál, vidéken a hadigondozó bizottságnál, vagy ahol van, a tisztiorvosnál. Ha orvosi bizonyítvánnyal nem rendelkezik, a kerületi orvos megvizsgálja és a szükséges gyógyszerutalványt minden további nélkül kiállítja.

Eddig rendszerben is lenne a dolog, de a gyakorlat másképpen fest! Es most kezdődik a hadirokkantok kálváriája.

Ugyanis a legtöbb gyógyszerész, amin meglátja a hadirokkant kezében a hatósági receptet, egyszerűen kijelenti, hogy nincs raktáron a felírt gyógyszer. És a beteg hadirokkant szaladgál egyik gyógyszerár-

tól a másikig, gyakran minden eredmény nélkül. Ha megúnta a szaladgálást és nincs pénze, akkor zsebében a recepttel gyógyszer nélkül marad. Ellenben, ha mégis összeszedi a gyógyszerre szükséges pénzt, akkor ugyanazt a gyógyszert, amit a hatósági receptre nem tudott beszerezni, a legtöbb patika rendszerint szó nélkül kiszolgáltatja. Utána néztem, hogy hol itt a líba. Kérdést intéztem egy belvárosi gyógyszerészhez, hogy miért nem váltja be a hadirokkantok hatósági receptjét? Legnagyobb csodálkozásomra egész leplezetlenül kijelentette, hogy azért nem foglalkozik a hadirokkantok receptjeinek elkészítésével, mert annak ellenértékét igen körülményes úton és hosszú idő elteltével tudja csak behajtani. Tehát itt van a kutya elásva! Ezen a bajon pedig többféleképpen lehet és kell segíteni. Mindenekelőtt egyszerűíteni kell a bürokratikus intézés módját, hogy a gyógyszerárak az általuk kiszolgáltatót gyógyszerrekrét pénzüket rövid úton megkaphassák. Minthogy pedig a gyógyszerárak a népjóléti minisztérium alá tartoznak, ezután kérjük fel a minisztériumot a kiutalásos meggyorsítására. Ha azonban ennél is célravezetőbbnek látszik, állítson fel a népjóléti minisztérium központi gyógyszerelosztót.

Bármely megoldás megfelel, mely a célt eléri.

L. Pintér László.

Megalakult az elnöki szaktanács

Dr. Szász László miniszteri biztos december 10-ére, szerda estére hívta egybe első megbeszélésre az elnöki szaktanácsot.

A vezető bajtársak kivétel nélkül megjelentek az értekezleten, mely mindjárt komoly, alkotó munkához látott.

A miniszteri biztos ismertette a szövetség jelenlegi jogi helyzetét és főbb vonaliban terveit, valamint az általa eddig végzett munkát.

A rövid bevezetőt követő névszólista során körvonalaiiban kialakult a képe annak az új érdekvédelmi szövetségnek, melyet a rosszul szereplő HON Sz. hozott meg magának megalkotni a magyar hadigondozottak tábora. Sommázták is a célt: kifejezetten demokratikus, minden reakciós elemről megisztított, még nevében is új szövetséget kell meg-

szervezni a lehető leggyorsabban, hogy így biztosítva legyen a demokratikus hadigondozottak érdekeinek maradéktalan és hathatós védelme.

Az elnöki szaktanács kijelölte azokat a fő irányelveket is, melyek az átszervezés módozatait megszabják, majd áttért a folyó ügyek tárgyalására.

Megbeszélte és elhatározta a miniszteri biztosnak az egyéni kérelmek intézéséről való mentesítését, hogy ezek az országos és általános érdekű ügyek intézésében ne hátráltassák. Erre egy-ként lapunkban már kitértünk.

Az elnöki szaktanács a karácsonyi segélyek és más kisebb jelentőségű ügyek letárgyalásával ért véget.

K. Z.

Szerkesztői üzenetek

Biró Ferenc bajtársnak, Konyár, Hozzánk intézett kérése folytán eljártunk ügyében. Most értesítést kapunk a Belügyminisztériumtól, hogy azt kedvezően elintézték.

Rizsu István ifj., Sára. Ügyét kedvező elintézésre a népjóléti minisztériumba adtuk, ahol a 253.426/947. számot kapta.

Kis György, Borota.

Juhos András, Csabacsúd. Ügyeiket az Országos Földhivatalhoz pártól foglalt átadtuk 331.956/ és 7 szá. most kapták.

HON Sz-csoport vezetőség Rákos. Kérésüket kedvező elintézésre illetékes helyre juttattuk.

Machán Rudolf, Balaatonfőknáj. Kölcson ügyében eljártunk, közölték velünk, hogy fedeztet hiányában egyelőre nem folyósíthatnak.

A BUDAPESTI V. KER. (Bazilika) egyházközség jól sikerült karácsonyi ünnepséget rendezett a gondozási könnyvel ellátottak részére. Az ünnepség után az egyházközség a megjelent hadigondozottakat uzsonnával vendégelte meg.

Hadigondozott terménybizományosok!

Mélyen tisztelt Szerkesztő Bajtárs! Országszerte olyan anyagi helyzetben élnek a községi terménybizományosok, illetve a futurások, hogy még cselédt is tartanak.

Szerkesztő Bajtárs! Ezek mind jó módú, erőteljes, munkabíró fiatal emberek. Mi, hadirokkantok mindenképp ki vagyunk zárva, miért nem töltheti be ezt a pozíciót egy hadirokkant.

Egerszalók, 1947. XII. 6-án.

TAKACS egerszalóki HON Sz-csoportelnök.

Miért ne? Kérdezzük mi is a MOSZK-tól? Miért ne lehetnének hadigondozottak a MOSZK bizományosai, mikor ez az emberi és szociális igazságosságnak egyként megfelel.

Szövőgépet kérnek a hadigondozottak

A hadigondozottakat — és egyben a hadifoglyokat is — támogató egyik szerv a Vármegyei Népjóléti Szövetkezet. A népjóléti minisztérium tervezte szerint a hadigondozottak támogatását — főként vidéken — részben e szövetkezet veszi át.

Egyes hadirokkantok kérelme az, hogy részesüljenek szövőgépjuttatásban. Ezek a kézi szövőgépek ugyanis nagyon szép kereseti lehetőségeket nyújtanak a lábukat vagy félkarjukat vesztett hadirokkantoknak.

Minthogy egyrészt véget kell

már vetni annak, hogy kéregető hadirokkantok álljanak az utcasarkokon, másrészt a háziipari munkák kiterjesztése a hadirokkantokra az egyik legkézenfekvőbb és legkönnyebben megteremthető segítség, teljes mértékben támogatjuk ezt az általános szempontból is hasznos és megkívánandó kérelmet.

A társadalom segítőkészségét fokozni kell, de szükség van arra is, hogy a városok vezetősége és egyéb közületek is tevékenyen ki-vegyék részüket a háború áldozatainak talpraállításában.

CSOPORTHÍVEK

A HON Sz hajdúánási csoportja folyó hó 14-én tartotta gyűlését. Hegedűs Miklós elnök megnyitotta a gyűlést, majd megemlékezett az elhunyt Gaál Mátyás bajtársról, aki a csoport megalakítója, szellemi irányítója volt éveikig.

Utána Szűcs György ügyvezető tartott beszámolót a rokkantkérdésekről. Beszédében rávilágított arra, hogy a HON Sz miért vesztette el önkormányzati jogát, ismertette az országos központ vezetőinek téglenségét, akik nem tudtak beilleszkedni a demokratikus rendszerbe. Emiatt kerékkötőjévé váltak a hadigondozott-ügyeknek.

A HON Sz irányítását miniszteri biztos vette kezébe, aki már azóta több kedvező intézkedést hozott érdeklünkben. Mi, hadigondozottak ennek a változásnak csak örülhetünk, mert most a kormányzat közelebből győződik meg nehéz helyzetünkről és lehetővé fogja tenni könnyebb megélhetésünket. Tudjuk, hogy az illetményeinket már most is felemelné az állam, ha arra kellő fedezet volna, de a hároméves terv megvalósulásával arra is lesz fedezet. Hogy ez megtörténjék, ebben a munkában mi is részt fogunk

Rákosszentmihályi HON Sz csoport ideiglenes vezetőjének névsora: Elnök: Pratzner József MKP. Alelnök: Baudics Gyula MKP. Jegyző: Klein Gyuláné SzDP. Titkár: Wandzó József SzDP. Pénztáros: Horváth József pártokivüli. Pénztár: ellenőrök: Juhász Ferenc MKP, Erdy József MKP. Számfejtő: Taschner Gyula pártokivüli.

Dr. Szász László, a HON Sz miniszteri biztos felhívja a budapesti és vidéki csoportok vezetőségét, hogy karácsonyi segélyakcióikról, ünnepségeikről és azok eredményéről szóló részletes beszámolóikat küldjék be a HON Sz központjának: Budapest, Horánszky-u. 24. al.

Rovatvezető: ZAGYVA MARIA

JÓT és FŐZZÜNK OLCSÓN

Mit készíthetünk maradék véres-hurkából, füstölthúsból?

Töltött gombóc. Készítsünk burgonyás tésztát, úgy, mint a szilvas-gombóchoz szoktuk. Nyujtsuk ki, vágjuk tenyérnyi kockákra, töltsük meg bármelyik itt ismertetett töltelékkel.

Maradék májas- vagy véreshurkától. Külön tálban a májas- külön a véreshurkát kevés tejfellet elkeverjük. Ha sötétlen lenne, megízestjük. A tészta kis halmokat rakunk gombócokat formálunk, kevésbé sózott, forró vízben kifőzzük. Pírtott morzsába, zsiradékba kiszedjük. Főzés helyett zsiradékban is süthetjük a gombócokat, ám így drágább, de jobb lesz.

Házartási tanácsot és felvilágosítást szívesen és díjmentesen ad a rovatvezető.

Burgonyabukta

Másfélkiló burgonyát megfőzünk. Kockákra vágjuk s kevés vízben megfőzzük úgy, hogy mire megpuhul, elfőjje a vizét. Hozzáadunk negyven deka lisztet, só, kb. tíz deka zsirban (olajban) apróra vágott (reszelt) vöröshagymát pirítunk s ezzel a hagymászsírral tűzálló edénybe (lábasba) szagadjuk ki a burgonyatésztát, úgy, mintha gabuskát szagadjánk. Minden sor kizsugárgatott burgonyára egy sor lisztet töljünk. De készíthetjük úgy is, hogy tészteszerűen mennyiségű tésztát (20-30 dkg) a lerakott burgonya közepére hintünk. A tűrés rétegre újra zsíros kanállal kizsugárgatott burgonya kerül. Meleg sültben tartjuk tállalásig.

Házartási tanácsok

Az Ella-burgonya nem esik szét főzés alatt, ha következőképpen járunk el: a hájában főzött burgonyát alaposan megmossuk és csöpp sóval feltesszük főni. Ha erősen forr, félrehúzzuk s vagy a tűzhely szélén hagyjuk állni, vagy ha gáztűzhelyen főzünk, ruhákba csavarjuk, hogy ezáltal önmagát gőzölve puhuljon. Egyenletesen puhul és nem esik szét.

A fémkannákban tartott tej rövidesen vesztíti C-vitamin tartalmából. Leggyorsabban a vas- és rézkannákban pusztul el a C-vitamin, cín- és cinkkannákban a folyamat lassabb. Csak az üveg-, porcellán- és alumíniumedényekben marad meg a tej C-vitaminja.

Fűszerpaprikából azért kell „sok”, mert helytelenül használják. Forró rántásba vagy hagymás zsirba dobják a paprikát. A forró zsír hőmérséklete 160 fok és ezen a magas hőmérsékleten a paprika elveszti zamátját és színét. Helyes eljárás az, ha a paprikát akkor dobjuk az ételbe, ha már kellő mennyiségű vízzel felhígítottuk.

Asszonyok PÓSTÁJA

V. J...né, Tapolea.

Azt írod, hogy egyéves kisfiad mindennel játszani akar: örökösen izog, mozog, játékaikat eldobja, majd újra megszerzi, szóval szerinied egészen rosszkodik. Ne haragudj, de nincsen igazad. Az ilyen kicsiny gyerek játékökedvét, nyughatalan életességét nem lehet, de nem is szabad „rosszkodásnak” nevezni. Egyáltalán ne búsulj azon, hogy nem tudsz neki játékokat venni, mert ő a készen kapható játékok értelmét még úgy sem tudja meghatározni, de fontos, hogy sok játéka legyen. Ezért mindent odaadhatsz neki, amivel nem tehet kárt magában, nem szúrhatja, vághatja, sebezheti magát. Kanállal, fedővel, kis lábassal, labdával nagyon jól eljátszik. Hogy eldobja a játékaikat s azután újra azon törekszik, hogy megszeresse? Ez a törekvése még nem fakad logikus gondolkodásból. El-dobja s utána kúszik, vagyis változatos izomfejlesztő gyakorlatokat végez. Ebben ne akadályozd meg. Ez az ő „munkája”, melyet meg nem ún reggeltől estig. Erre a mozgásra és játékaira szüksége van. Ha nagyobb lesz, már másképpen fog játszani, mert megéri az egyes játékok célját. Most engedj neki minél több mozgást s minél több veszélytelen játékot.

CHAPLIN, A „DIKTÁTOR”:

„Amíg az emberiség él, a szabadság élni fog!”

Itt a tükör, — kínálja Chaplin. Nézzétek meg, ez volt ő: a fasiszta diktátor. Ez volt ő: Hova tettétek szeméteket? Hol voltál, ember? Micsoda irtózatosszugeszció kábulatában élél, hogy nem láttad őt, a harsgó géget, a cezaromániás örültet, aki addig labdázott a földgolyóval, míg el-pukkant a kezében. És nézzétek meg magotokat a tükörben és iszonyodjatok el attól, hogy kit szolgáltatok örjögve, életre-halálra, vérzivataron át. Kiért gyilkoltátok halomra az ártatlanok millióit, perzseltek fel hékés otthonokat, és gázoltatok térdig a vérben. Látjátok őt? Amint hátborzongatóan üvöltő hangjára kivetkőztetek mindabból, ami emberit jelent. Nézzétek, ő volt, aki csordává, vadállati csordává aljasított le benneteket. Itt a tükör, hibátlan és makulátlan. Ugye, jó volna most azt mondani, hogy torztükör; ugye, jó volna most azt mondani, hogy karikatúra. hogy csak egy csúfolódó, groteszk, chaplini fintor az egész. De nem az! Chaplin jólismert, jellegzetes figurája a maga tétován csetlő-botló flegmaságában nem torzít, még csak nem is csúfolódik, hanem a mélységes emberi fájdalom és szánalom hangján szól felénk. Ez az egyetlen kis chaplini figura a maga tragikomikumában izzóan harcossá torhyosul s azt kiáltja: vádolok!

Azt hiszem, hogy a Diktátor című Chaplin-film bülszész-szerűen kacagató jelenetei körben is sokan érezték ezt a vádat.

A Központi HADIFOGOLY IRODA közleménye

A múltban a levelezés meggyorsítása céljából nyomtatott válaszos levelezőlapokat bocsátottunk ki. Számos hozzánk érkezett levélben feltett kérdésre válaszolva közöljük, hogy természetesen továbbra is minden hadifogoly-hozzájáruló korlátlan mennyiségű másfajtaú saját maga által írott levelezőlapot küldhet szovjet táborokba. Az előre nyomtatott lapokat azonban továbbra is fenntartjuk, mert számos hozzájáruló megérti azt, mily nagy terhet ró sokszáz ezer levelezőlap át-olvasása az arra illetékesekre. Mindamellett éppen a legutóbbi időkben a levelezés meggyorsult és egyre ritkábban merülnek fel ellene kifogások.

Újabb kedvezmény a hadigondozottaknak

A HONsz miniszteri biztosa közli az érdekeltekkel, hogy a népjóléti miniszter a második ellátási csoport (régli állású és legénységi) alá tartozó 100%-os hadirokkantok feleségei részére leadott félárú vasúti jegy vásárlására jogosító MAV arcképes igazolvány térítési díját se-gélyképpen megértetik.

A segélykiutalás iránti kérelmeket a térítési díj befizetésének igazolásával és a hadigondozási igazolvánnyal felszerelve a Népjóléti Miniszterium IV/2 hadigondozási szociális osztályra, Budapest, V. Akadémia-utca 3. kell beküldeni.

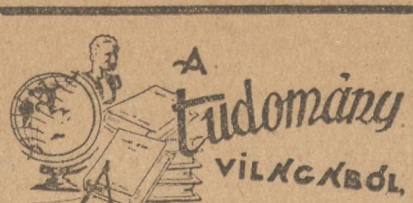
Allást keresnek

KERESKEDELMI ÉRETTSÉGI rendelkező, könyvelni, gépirni tudó, 27 éves szolid fiatalember mel-ebb bármilyen alkalmazást keres. Cím: Debreczeni László, Takaszsada, Zemplén vm.

RESSZER GYULA autószerelő sof-för, Csillaghegy, Almási út 29.

SZABÓ ISTVAN személy- és teher-automó sofför, Csillaghegy, Téglagyár 48.

MÓZI JÓZSEF kovácssegéd, Bé-kásmegyec, Uj-u. 66.

Önt is érdekli,

...hogy Magyarország lakosságának 4,2%-a analfabéta. Tehát 1000 ember közül 42-en nem tudnak írni és olvasni. A felszabadulás óta ezen a téren máris örvendétes javulás észlelhető.

...hogy az idén több cukorrépa termett hazánkban, mint bármikor azelőtt. Ez az eredmény tökéletes cáfolata annak a rosszindulatú véleménynek, hogy cukorrépa csak nagybirtokrendszerben lehet eredményesen termelni. A földosztás által életbe léptetett kisbirtokrendszer kiállotta a próbát és bebizonyította életképességét.

...hogy a fény és elektromosság terjedési sebessége másodpercenként 300.000 km. Ez annyit jelent, hogy egy másodperc alatt 7 és félseer körülugrulják a Föld egyenlítőjét. A hang másodpercenként „csak” 333 métert tesz meg.

...hogy a technika haladása folytán az emberiség évezredek álma, a repülés, ma már olyan tökélyt ért el, hogy legújabbban túllépte az óránkent 1000 km csodálatos és nemrég még elérhetetlennek vélt sebességet. Ez másodpercenként kb. 280 métert jelent.

...hogy húsevő növények is léteznek. Szinpompájával magához csalogatja a mézet gyűjtő rovar és azt kelyhébe szállva foglyul ejti és szabályosan megemészti.

...hogy az emberi és állati táplálkozásra egyaránt kiválóan alkalmas csicsóka a legterméketlenebb szikes talajon is megterem. Magas tápértéke keményítő és növényi só tartalmában rejlik.

...hogy a Szovjetunió mezőgazdasága fejlődése során létrehozta az évelő búzát, melyet négyévenként kell elvetni. Ennek is nagyobb jelentőségű a mester-séges eső feltalálása. Ilyen fejletti állami gazdasági életre egyre függetlenebb az időjárás viszonyok-tól. A Szovjetunió népgazdaságának áldásaiiban természetesen a dolgozók összessége részesül.

...hogy 2 gramm rádium 1630 év alatt elsugározza tömege felét. Az elsugárzott energia több, mint egy vagon szén energiá-mennyisége.

...hogy Hitler az első világháború alatt francia kém volt. Mosi napvilágra került jegyzetében a németországi francia ügynökök között találkozik Hitler Adolf nevével és személyi adataival.

...hogy hazánkban ma több autó van, mint azelőtt. Ennek tulajdonítható, hogy — noha mozdonyaink, vasúti- és villamos-kocsijaink jórésze a háború alatt elveszett — a közlekedés mennyisége meghaladja a háború előtti.

megrajzolt véres karikatúrája bukfuncszik előttünk a filmen. Ki csúfolódik itt? Ki csinál itt karikatúrát? Ki tart itt torz tükört? Egy gyászos, borzalmakkal telt korszak minden rettegése csont-vázként vigyorog le ránk. A második világháború kitörésének küszöbén készült ez a film.

Csak most juthatott el hozzánk, Memento-mori és égetően aktuális dokumentum.

Chaplin neve nemcsak a világ legnagyobb filmművészt, rendezőjét, filmíróját és producerét jelenti, hanem azonos a fejlődés és a haladó gondolat zseniális művészi megnyilatkozásával. Eszközei tiszták. Egy percig sem érezzük, hogy túlozna. Minden szava, minden hangja, minden mozdulata: egy nagy művész meggyőző való-sága. Nincs egyetlen hamis hang, egyetlen hamis mozzanat ebben a filmben. Szilárd talajból fakadt, a szabadság és az emberiség talajából. A mély humor és a fájdalom hangján szól hozzánk Chaplin a Diktátor című filmben. Örökké a fülünkben fog csen-geni ez a hang, egy emberi hang, amely vádol, panaszol, kér, követel, kiált, szeret és hisz.

„Milliók, halljátok hangomat? Hiszek a békében, az emberiségben és a népek együttműködésében, mert a Föld nagy, mindnyájan elférünk rajta, de csak békében, egymást segítve, gyűlélet nélkül tudunk élni szabadon. Mert amíg az emberiség él, a szabadság élni fog.”

Izsák György

Ki tud róluk?

Felkérem **Hajós Ernő**, lagerszám 7149/2. édesapját, hogy adja le címét VI. gróf Zichy Jenő-u. 35. III. 2. szám alatt. — **Verebi János** (1920). Katona volt Komáromban, 22. z.j. 2. százaónál szolgált, 1944 okt. 22-én esett fogságba Kiskunfélegyházán és 1944 dec. 14-én vitték Oroszországba Cserepoveci nevű városba. Volodgai körzet. Akkori tábori száma 7437, egy hadifogoly bajtársa írta, ő még nem adott sajátkezüleg életjét magáról. Ha valaki tud róla, értesítse feleségét, Verebi Jánosné, Somogy vm. — **Abraham Ferenc** karp. tiz. keresik szüleit Turkeveről. Eltűnt 1943-ban a Don mentén. — Keresem fiamat, **Horváth József** 31-es árkaaszt (szül. 1920.). 1944 decemberben vitték a szolvyai fogságtáborból Oroszországba, aki tud róla valamit, értesítse Horváth Józsefet, Orosháza, II. ker. Dohó-u. 21. szám. — Keresem fér-jemet **Sár, János** (1912 aug. 7. Kerecsend, Heves vm., anyja Herczeg Rozália). Foglalkozása vasutas, bevonult 1944 VIII. 13-án Magyarórára, I. honvédségi gyalogos pótezered őrszob. Ertesítést kér felesége, Sári Jánosné, Kerecsend, Heves vm. — Keresem fiamat, **Balog István** muszt. (szül. 1919. Tiszaszentimre, anyja Grosz Sári, II/C. munkásszázzaddal ment Ukrajnába Püspökáradányból. Fogságba került 1942 decemberben. Tambovban láttak utóljára. Nagyon kérem, aki tud róla, értesítse szüleit, dr. Balogh Zsigmond, Tiszaszentimre, vagy juttassa el hozzá szülei és húga szeretetteljes üdvözlését, akik szívszo-rongva várják.

Keresem fiamat, **Off Jánost** (1923. Budapest, anyja neve: Kirchner Katalin) 1944. szept. 20-án tűnt el Gyoronán. Tpsz: K. 267. Aki tud valamit róla, kérem értesítse aggódo édesanyját: öz. Off Jánosné, Budapest. XIII., Forgács-p. 32., V. ép. III. 312. — **Dr. Gázon Sándor** zls. (1908. Bpest, anyja: Schlanger Teréz). Oroszország. Kellemes karácsonyi ünnepeket kívánnak szerető szülei. Adj értesítést melöbb, aggóduink érte. Fűredi Gázon Sándor. Bpest, József-krt. 5. — **Székely Oszkár** vak hadirokkant, Bpest, Alkotmány-u. 4. kerési fiát, Székely Tibor Istvánt, sz. Budapesten, 1921. Bevonult 1944 szept. 14-én a 9. K. M. Sz.-hoz Vácra. Budapestről a Ferencvárosi pályaudvarról 1944 nov. 28-án a védéti századdal elvit-ték. Állítólag 1945 áprilisában Mauthausenben látták. Hírekért könyörög édesapja.

Rovatvezető: ZAGYVA MARIA

Az okos fakanál

— Jaj! Jaj! — jajgatott az evőkanál.

— Mi baj? — kérdezte a merőkanál.

— Az evőkanál elpanaszolta, hogy Lacika újra nem ette meg a főzeléket.

— Lacika válogat...

— Nagy baj! — koppantott szigorúan az asztalra a fakanál.

A fakanál tudta, milyen tápláló a főzelék, hiszen ő kavarta hozzájuk a rántást meg a habarást.

A kávésbögre csodálkozott a panaszokon és dicselkedve mondta:

— Engem szeret Lacika!

— Az ám, mert belőled kávéét iszik s ő azt nagyon szereti.

A tésztafál megcsillantotta aranyos szélét.

— Igazad van! Lacika az édességet szereti. Most is mind megette a tésztafát.

— Főzelék helyett! — méltatlan-kodott az evőkanál.

— Hát ez mégsem járja — zsörtölődött a főzelékes lábass. — Sápadt, erőltlen lesz a gyerek, ha csak édes-ségeken él.

— Az édesség hizlal! — zörgötte meg fedelét a cukortartó.

— Igaz, de csak úgy egészséges, ha mellette mindent megeszik a gyermek! — csapta fejére a fődöt a levesesfazék.

A poharak ijedten táncoltak.

— Mi lesz itt? Forradalom?

— Majd megtanítom én Lacikát. Leszoktatom a válogatásról! — fe-nyegődzött a fakanál.

— Mikor lesz az első lecke? — kíváncsiskodtak a poharak.

— Ma éjjel! — koppantott erőlye-sen a fakanál.

— Tik-tak! Tik-tak! Tik-tak! — ismételte az óra fardadhatatlanul.

Az ablakok elsötétedtek. Este lett.

— A-á-á! — ástított egy hosszút Lacika.

— Gyere hozzám! Puha és meleg vagyok — csalogatta az ágyacskája.

Lacika nem kérte magát, egy-ketőre levetkőzött, megmosdott és belebújt az ágyába.

Az álm nem kesétt soká és szépen, észrevétlen leragasztotta Lacika elnehezült szempilláit.

— Kip-kop! Kip-kop! — hangzott a sötétben.

Lacika felriadt. Ki járhat itt éjszaka?

— Kip-kop fakanál. Rácsos ágyban Laci hál! — énekelték a poharak.

A kanalak indulót doboltak a tányérok oldalán, a lábassok és fazekok csipőre tett kézzel gurultak be, a kések harciasan villogtatták élüket.

Lacika tágra nyitotta szeméit. Az utcai lámpa derengő fényénél meglátta a furcsa társaságot és úgy érezte, hogy egy nagy kö van a há-sában.

A fakanál villámgyorsan takaró-jára ugrott s egy szapora csárdást táncolt rajta.

— Jaj! — nyögött fel Lacika. — Fejem szédül, gyomrom fáj, ne kí-nozz már fakanál!

De az edények kineveték és így énekeltek:

— Így jár, aki szereti az édességet, de megveti a levest s a főzeléket!

Lacika eltátotha a száját az ének-lő edények látára, de abban a pillanában óriási sütemények repültek a szájába. Torkig tömték.

— Menjetek! Hagyjatok! — tiltá-koztól Lacika.

De amin kinyitotta a száját, újabb sütemények séáltak le a tor-kán.

Akkorára nőtt a hasa, mint egy léggömb. Érezte, hogy a levegőbe emelkedik, a hasán táncoló fakanál-lal. Egyre magasabbra szálltak, elértek a kalarabéhegy tetejét, a ha-ragos edények lódtottak egyet Laci-kán s ő belezuhant egy fenéketlen rántásba.

— Bummm! — hallotta édesanyja is a nagy zuhanást.

— Brühühü! — bömbölt Lacika, mert az ágy lábába verte fejét s egy akkora daganat nőtt rajta, mint egy dió.

— Mi történt? — segítette talpra Lacikát édesanyja.

— Megbüntetett a fakanál, mert nem szeretem a levest és nem ettem meg a főzeléket! — tapogatta a diót a fején Lacika.

Édesanyja ágyba fektette Lacikát s így szólt:

— A fakanálnak igazza van. Meg kell enni minden eledelt, nemcsak az édességeket s akkor nem rontod el a gyomrod!

Truman a kongresszushoz

Truman, az Egyesült Államok elnöke üzenetet intézett a kongresszushoz, amelyben a Marshall-terv elfogadását kéri. Üzenetében hangoztatta, hogy a terv megvalósításához szükséges „befektetés” mindössze a háborús kiadások 5 százalékát teszi ki. Az összeg még így is jelentékeny és — mint az elnök is elismeri — az Egyesült Államok népei számára „némi önmegtartóztatást” jelent. A terv elszánt szöszölői azt igyekeznek bizonyítani, hogy a befektetés kamatosul megterül azáltal a hatalmi pozíciók és gazdasági befolyás által, amelyre az Egyesült Államok szert fognak tenni a kölcsönt igénybevevő országokban. Az amerikai kongresszusra — melynek egy része idegenkedik a kölcsönadástól — ez a feltevés bizonyára megnyugtatólag fog hatni. De más kérdés, hogy hasonló hatást vált-e ki majd a kölcsönt igénybevevő államokban is. Nyilvánvaló, hogy Truman további kijelentései is inkább az amerikai kongresszust igyekeznek megnyugtani a tőkebefektetés rentabilitásáról, mintsem a kölcsönre váró államok egyre növekvő aggodalmát elcsitítani.

„Azok az országok — hangoztatja Truman —, amelyek részesei lesznek a segélyezésben, eleget kell, hogy tegyenek a szigorú elvek sorozatának betartásával az Egyesült Államok kormánya követeléseinek.”

„A segélyben részesülő országokat kényszerítik arra, hogy a Marshall-terv alapján kiosztott árak eladásánál jelentkező hasznót helyezik letébe a Pénzalapnál.” Hát igen! Üzlet-üzlet. Amerika számára mindenesetre az!

A francia sztrájk után

A Force Ouvriere szakszervezeti kisebbségi csoport új, „politikamentes” kommunista- és C. G. T.-ellenes szakszervezet megalakítása céljából „szakszervezeti alkotmányozó nagygyűlés” összehívását határozta el. Ime, újabb kiáltó példa, hogy a francia reakció miképp használja fel a jobboldali szociaistákat arra, hogy szakadást idézzenek elő a munkásság soraiiban! A francia jobboldali sajtó máris leplezetlenül ujjongással ír a szakszervezeti kisebbségi csoport határozatáról. Örömlük korai lesz. A C. G. T. adminisztratív bizottsága nyilatkozatában megbélyegezte a kisebbségi

csoport határozatát és hangsúlyozza, hogy a munkások a szakadár csoport felhívását politikai, világnézeti, vallásos meggyőződésre való tekintet nélkül egyaránt visszautasítják és megőrzik akcióegységüket a C. G. T.-ben.

Vádirát a Peyer-ügyben

A budapesti néppügyészség most elkészült vádirata alapján Peyer Károlyt és társait a demokratikus államrend megdöntésére irányuló mozgalom kezdeményezésével, vezetésének büntetével és hűtlenséggel vádolja. Peyerék célja azonos volt a Donáth-féle, horthysta-összeesküvés célkitűzéseivel, de nemzetközi kapcsolatainál fogva még veszélyesebb volt annál. Az egykori „munkásvezér” külföldön emigrációs kormányt szándékozott alakítani és a magyar demokráciáról terjesztett hazug híresztelésekkel akart hangulatot kelteni az Egyesült Államokban Magyarország ellen. Ilyen és más hasonló eszközökkel szándékoztak Peyerék az Egyesült Államokat arra bírni, hogy Magyarországot belügyeibe beleválasszák. Talán pillanatnyilag a magyar demokráciáról szóló hazugságokat szívesen veszik, de nem kétséges, hogy egy talajt vesztett áruló kijelentéseit sehol sem vehetik komolyan. Sorsában osztozik a hozzá hasonló árulókkal.

Árúbőség és áresés

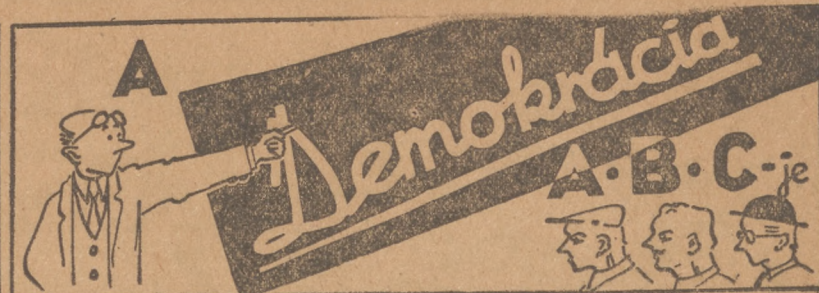
A piacokon, áruházakban és üzletekben óriási mennyiségű és kiváló minőségű árukészlet vár a vevőre. A magyar árúbőség Európában ma egyedülálló jelenség. Az árúbőség következtében a kereskedők örülnek, ha eladhatják áruikat. A karácsony előtti napok Magyarországon a legjobb békeidők hangulatát idézik. Az árak egyelőre még tartják magukat és ez már magában véve is nagy jelentőségű, tekintettel arra, hogy karácsony előtt természetesen az árukereslet megsokszorozódik. Az árak világszerte emelkednek, kivéve a Szovjetuniót és a népi demokráciákat. Ezzel szemben Magyarországon rövidesen áresés várható. Erdemes ezen elgondolkozni ma, az éhező Európa kellős közepén.

I. Gy.

Rádióüzenetek

Egervári Pálnak (7149/7) üzenés szülei: Vigyázz nagyon az egészségedre, szeretettel várunk haza. Kellemes ünnepeket és boldog újévet kívánunk. Milliószor csokolunk. — Sashalmi Ervint 7149/11. kéri szüleit: adjon életjelt, kellemes ünnepeket, boldog újévet kívánunk és szeretettel csokolják. — Somogyi Sándornak 7621. Felsőőréről üzenik szülei, hogy egészségesek, csokolják és szeretettel várják haza. Irjon. — Batáry Sándor 7144/6. Kellemes ünnepeket és mielőbbi hazatérést kívánunk szüleid. — Vida György Budapestről, Aradi-u. 60. Drága Gyulánk, kétszer kaptunk kőszá hirt rólad. Hittel, ki mondhatatlan szeretettel várunk. Mindig veled vannak szüleid, nagymama, Zsuzsa, Marika. — Keresem Szabó Lászlót (szül. Bpest, 1927. Tábori sz. 729/16. Ujabb cím ismeretlen). Kedves Lacikám, minden leveled hazaérkezett, sajnos semmi írásítás rólad. Aggódom miattad. Kellemes karácsonyi ünnepeket kívánva, szeretettel hazavárunk, mielőbb írd, ha tudsz. Milli csókkal üdvözlök Papa, mama és testvéreid. Keresem férjemet, Schlemmer Ferenc nyomdászt (szül. 1915. II. hó 16-án Kután Bácska. Édes anyja Ujházi Terézia). Bevonult 1944. VII. 24. Szegedre. Uoljára látták 1944. XII. hó 8-án. Azóta semmi hír értesítést kér aggódo feleséges, szülei Eper András, Kúta, Jugoszlávia, Zute 58. szám.

Köze Károly 172. Pista, Blanka élnék, szeretettel várunk. Budapest, VI. Király-u. 60. I. 9. — Virágh Gábor dóni hadifogoly. A karácsonyi kis Jézus szent nevében és a nagy Szovjet iránti teljes bizalommal várjuk hazatéréseidet. Mindnyájan élünk, jól vagyunk. Állásod rendben. Hirt még nem kaptunk Tóled. Minden gondolatunk a tied. Kimondhatatlan szeretettel Paulus és szüleid, Gyállit. — Keresem férjemet, Pásztor Sándort (szül. 1901. I. 23. Karcsón. Apja neve Welsz József), aki 1942. nov. 28-án indult Szentendréről 10/25. musz. századdal. Aki tud róla, értesítse feleségét. Cím: Pásztor Sándorné, Bpest, II. Mártírok-útja 13. — Szabó Ferenc 7406/4. Üzenik szülei Szegedről, jól vannak, szeretettel hazavárják, jól kívánunk karácsonyra. — Balla Jánosnak 7714. üzenik szülei, gondolatban vele vannak, kéri a jó Istent, hogy áldja meg Karácsony ünnepét. — Burger József 7280/5. Kedves Józsikám! Kellemes karácsonyi ünnepeket kíván feleséged, kislányod Marika és Kocsner család. — Meisner Imre 7108/11. Drága fiam, nagyon bánatosak vagyunk, hogy levelet nem kapunk július óta. Kérünk, aggódo szüleid, adj életjelt magadról. Csokolunk mindnyájan. — Fazekas István volt honvédet, ki 1944 óta Dunaharasztián teljesen eltűnt. Azóta semmi hírt nem kaptunk róla. Nem tudjuk, él-e vagy meghalt. Keresi Fazekas Istvánné, Kenderes, Árpád-u. 15. — Tóth István századosnak a 7236/8. számú táborra üzen édesanyja Turkevéről. Jól vagyok, hogylétedről értesíts. Szeretettel csókol Anyád. — Keresem Kocsner István civilt (1903 Bpest, Stiffer Ilona.) 1945 márc. 8-án Óbudán tűnt el. Aki tud róla, értesítse édesanyját, ö. v. Kocsner Antalné, Bpest, III. Lubló-u. 3. — Keresem Kocsner Antal, aki bevonult 1944. dec. 9-én, állítólag már dec. 14-én eltemették Kemence községben. Honi vm. Aki tud róla, értesítse édesanyját, ö. v. Kocsner Antalné, Bpest, III. Lubló-u. 3. — Drága fiam, Ossikám! Kérlek, írdj választ, mert már nagyon régen nem kapunk se választ, se üzenetet. Nagyon aggódom érted mindnyájan. Csokolunk milliószor, Fortelka Oskár, 7504/8. — Thanhoffer Ferencnek, Imrénék üzen édesanyja és édes-

Mi a demokrácia?

Amikor valamely ország társadalmi rendjéről beszélünk, mindenekelőtt azt kell megvizsgálnunk, hogy abban az országban az államhatalom kinek a kezében van. Az előkelők, a nemesek, a gazdagok vékony rétege gyakorolja-e a hatalmat, vagy pedig a dolgozó nép, tehát az ország lakóinak többsége? Az a kérdés tehát, a kisebbség vagy a többség uralkodik-e?

A demokrácia görög eredetű szó, népuraltat jelent. Mint államforma először az ókori Görögországban alakult ki. A régi görög demokráciának azonban volt egy súlyos fogyatékossága. A görög népuraltat csak a szabad görög polgárra terjedt ki, de kirekesztette az uralomból a rabszolgák sokszázerezes tömegeit, akik a lakosság többségét alkották.

A régi görög demokrácia tehát a népuraltatnak nagyon korlátolt és tökéletlen formája volt.

A demokrácia a történelem során nem maradt változatlan. Koronként módosult benne valami, de sokáig megvolt az a hiányossága, hogy a néptömegek egy részét kirekesztette az állami hatalom tényleges gyakorlásából.

A hatalom gyakorlásához két eszköz kell: politikai és gazdasági. Egy a kettő közül nem elég. Nemcsak a törvényesen elismert politikai jogok gyakorlása szükséges hozzá, hanem szükség van arra is, hogy a nép rendelkezze olyan gazdasági forrásokkal, amelyek nélkülözhetetlenek a politikai jogok gyakorlásához. Hiába ismeri el a törvény például a dolgozó népgyűlékezési és újságkiadási jogát, ha az azokhoz szükséges anyagi fedezet nem áll rendelkezésre.

A nyugaton ismert demokráciákat — az angol, amerikai, francia stb. — demokráciának az jellemzi, hogy az államhatalom gyakorlásának fentemlíttett két eszköze megoszlik. A munkásság kétségkívül rendelkezik bizonyos politikai hatalommal. Képviselése van a parlamentben, különféle tömegszervezetei vannak, csak éppen a gyárak, az ország természeti kincsei és a gazdasági pozíciók vannak a tőkés-polgárok kezében. Ezeket keresztül a tényleges hatalomnak ők az urai. A látszat az,

mintha a dolgozó népnek jelentős beleszólása volna az állami ügyekben, pedig a valóságban a nagytőkés akaratát dönti el az ország sorsát. Mondani sem kell, hogy úgy dönti el, amint a tőkés érdeke megkívánja. A demokráciának ez a fajtája az ú. n. polgári demokrácia.

A közelmúlt történelmi eseményei, mind Magyarországon, mind a német fasizmus befolyása alá került országok egész soraiban, világosan megmutatták, hogy a gazdagok uralomra lévő legfelső rétege nem akarja és nem tudja képviselni a nemzet érdekeit és nem akarja megvédeni a nép szabadságát, az ország függetlenségét.

A világháború véres leckéje megtanította a dolgozó néptömegeket: a munkásokat, parasztokat, a kispolgárokat és szellemi dolgozókat egy részét, hogy a demokráciának olyan igazán népi fajtájára van szükség, amelyben a nemzetet jelentő nép többsége nemcsak a parlamenti padokba juthassanak be, tehát nemcsak formális politikai jogai vannak, hanem az ország gazdasági irányításában is döntő szava van.

A Jugoszláviában, Lengyelországban, Bulgáriában és a többi kelet-európai országokban kialakult népi demokráciák célkitűzése az, hogy a hatalom gyakorlásának mindkét eszközét: a politikait épp úgy, mint a gazdaságit, a dolgozó többség kezébe egyesítse.

A magyar demokrácia is ezen az úton halad. Mi már túl vagyunk a demokrácia alacsonyabb „polgári” szakaszán, amely ma nyugaton uralkodik és nagy lépésekkel haladunk a népi demokrácia felé. Ma már nyugodtan mondhatjuk, hogy a magyar demokrácia inkább népi, mint polgári demokrácia.

A népi demokrácia történelmi értelemben magasabbfokú demokrácia. S ez egyben azt jelenti, hogy szilárdabb államrend, mint a polgári demokrácia. Ezt nem nehéz megérteni, mert a népi demokrácia sokkal szélesebb alapokra támaszkodik, a széles néptömegek akaratára, munkahősiességére és politikai öntudatára, mint a nyugati demokráciák rendje. Itt a dolgozó nép egyre jobban megérti, hogy saját országát építi.

Értem, Bukor Istvánt, szül. Tócsa- gen 1917. V. 9-én, anyja, Kovács Mária. Fogságba esett 1944. XII. 8. Azóta semmit sem tudok róla. Aki tud róla, értesítse feleségét: Tócsa- gen Rácz János 7242/5. Lélekben veled ünnepelünk! Anya, Apa, Nagy- mama, Keresztanya, Lali. — Sarkányus Lajos 7238/4. Drága gyer- mekünk. Boldog karácsonyi ünne- peket kívánunk, írdj, szeretettel várnak, csokolnak szüleid, Man- cikáék, Bözsike.

BUDA ROMJAINAL

azokat az erőket ébresztették fel, amelyek a hidak tartóiban és a kőpaloták faláiban szunnyadtak. Belülről omlott le Buda és önön sülga vilt a vízfenekre hidjainkat. Mert minden hárszrok annak a földesüri-iparmágnás rendszernek támaszkodott, amely a magyar nép érdekein kívül teremtette széppé Budapestet és később a nép csak csodálkozni és nélkülözni járhatott bele.

Idegen lóké árja folydogált a kömederben és ha valami épült, népföltött úri érdekek számára vertek benne tanját. A magyar dolgozók igazán sora érték fel ezeket a palotákat és Buda tragédiája ott kezdődött, hogy akkor sem bocsátották közlébe az izmoskarú munkást, a földarú parasztot, amikor meg kellett volna védeni a pusztítások elől.

Most, amikor a tetőtlen eszoka falakat látom, egy pillantra lecsukom a szemem és azt gondolom, hogy talán csak most épül és azért olyan befejezetlen. S egyszerűen serényen mozgó munkásokkal népesítem be a falakat. Mert az el nem készült mű mindjárt a dolgozóké volt. Övek volt, amíg a befejezés feladata ült a falakon, de aztán a legpompább középületek is hátfordítottak alkotóiknak.

Ma már mindenki hallja, hogy a vízbe lógó hidak, az omladozó bástya, a kiégett vár jajtva hívja a munkás

kezeiket. Erzsébet szomorú szívvel nézi Margitot, amint feszülő derekával álhajol a Dunán. Az építés már nagy lendülettel folyik, az építők érzik, hogy úgy kell nekiállni a munkának, hogy az újra le ne dőlhessen.

Itt a Duna partján kérésre fogom szavamot:

Magyar dolgozók, maradjatok a falak közelében, hogy ne csak a léglarakás napjai, de a megőző holnap is a tiétek legyen. A füstös, torz falak arra tanítanak, hogy az ellőtt acébdordákat súlyos szerkezeti hibával építették: kihagyták belőle azokat a tartóerőket, amelyek a magyar dolgozók lelkére, akaratára támaszkodnak.

Erről beszélnek a romok. Fénylított könyv, amelyből mindenki olvashat, akit nem vakított meg a neon-fényes kirakat mágtája, a csillagjósok, tengerelvasók szemforgató hazugsága. A romok vallanak a tegnapi és a tegnapi, mint a múlt és azután. Okos, izgalmas olvasmány. A budai házak kiégett szeme messzebb látni, mint az égi állványra épített csillagok hungyorgó szeme.

S mikor esendesen odébb ballagok, egy kérdés megválaszolatlanul somfordál utánam: Mi az oka annak, hogy azok a jámbor pesti polgárok, akiknek úgy szűkűkhöz nőtt ez a jóváros és akik multbeli magatartásukkal képtelenek voltak városukat megővni a pusztulástól, elhiszik, hogy ugyanolyan magatartással a jövőben megvédhetik azt?

Sokan még nem tanultak meg olvasni a romokból.

Eötvös Zoltán Géza

Négy év múltán újra itthon vagyok. Megállok a Duna pesti oldalán és szomorúan nézem Buda romokban heverő, kiégett házait és a Dunába roskadt hidakat. Nem tudom miért, hirtelen felvilan a szemem előtt az egyik körtü könyvkereskedés kirakata: cifra könyvecikék mögött tenyerjósok, asztrológusok, okkultisták kínálgatják a minden titkok kulcsát, amellyel kitarják az olvasó előtt a múlt és a jövő kapuit. Semmi kétség: a háborúval felzaklatott lelkek szomjasan fordulnak a sarlátának ígéretei felé, hiszen a világégés éveit annyi kérdést léptek fel és hagytak sokak számára megválaszolatlanul. Lelkük felistete az ágas-kodó kérdések tuskéivel. Feleletet keresnek.

Allva a Duna oldalánál a lerostát hidak hullámsíria felett, mélységesen elesodálkozom: Egy megszállott lélek miért nem üt lanyát út a nagy folyam partján, hogy a romok görbe rajzaiból jósoljon a jövőről és visszapillantson a múltba. Nincs az a ráncos tenyér, amely több titkot mondhatna el a múltból, a jövőről, mint a vár kiégett, omlado, szétesésen ágas-kodó falcsontjai, vagy az Erzsébet-híd vízbehajló, tépett dereka.

Vajon nem hersogva kiáltják-e, hogy az a magyar úri osztály, amely a nyugati német-világgal való lényegesen utólagosztófogott a köténger építéséhez, egy gyarmattartó úr felé tett engedmények árát építette bele a kőfalakba, s mint a bomlasztó sav, marta a köveket és a behódolás.

Aki a dolgok felszínét látja csupán, pusztító aknákról, gránitokról és bombákról beszél. En úgy érzem, ezek csak

★ 1947 december 28 ★

★ 1948 január 4 ★

Állástalan olimpiai jelöltek

Magyarország a legutóbbi olimpián Németország és Amerika mögött a harmadik helyet foglalta el. Ez a kitűnő helyezési közlekedési most a magyar sport irányítót: a londoni olimpiára úgy irányítsák az előkészületeket, hogy ne valljunk szégyent. Sajnos, igen sok esetben csak szónoklatok hangzanak el, a tettek azonban elmaradnak. Még ma is, féltendővel a londoni verseny előtt, több olyan olimpiai jelölt van, aki mindennapi gondjai miatt akadályozva van a versenyzésben.

1.

Nemcsak Magyarország, hanem az egész világ legjobb női törvívója Elek Csibi. Az egykori olimpiai bajnokok közül egyedül ő az, aki még ma is aktív versenyző és jogos esélyese a londoni olimpián a női törvívóbajnokságnak. Nemcsak a tört forgatója kitűnően, hanem a mindennapi életben is nagyszerűen megállná helyét, — ha erre módot nyújtanának neki. Magyarul, németül, franciául, angolul és olaszul beszél, perfekt levelez és mégsem tud elhelyezkedni.

— Sajnos, úgy látszik, az sem segít rajtam, hogy egyszer már olimpiai bajnokságot nyertem, — panaszkodik. — Még közvetlenül a felszabadulás után a kultuszminiszteriumban szerettem volna elhelyezkedni, de nem sikerült. Azóta egy kis üzletet nyitottam, de pénz nélkül nem jutok semmire...

2.

Nyáron az Elektromos Kajakozó csapat nyugateurópai túrán volt és a külföldi lapok hasábos cikkeket szenteltek egy fiatal lánynak: Bánfalvi Klárának. Csak akkor derült ki, hogy a tehetséges hölgykajakozó komoly esélyekkel indulhat a londoni olimpián. Ha nem volnának gondjai... Nemrégén érettségizett, álláshoz azonban nem jut.

— Sorra kiténcseltem már valamennyi vállalatot, de úgy látom, sehonnan sincs szükség rám, — meséli. — Az Elektromos Művek sem tudott felvenni, pedig az Elektromos Sportegyesületnek vagyok a tagja...

Nem akarjuk elhinni, hogy legkiválóbb sportolónk részére az illetékesek ne tudnának állást szerezni. Pedig ne felejtsék, az olimpiai siker nemcsak a versenyzőkön múlik, hanem azokon is, akik olyan győnyörtén tudnak beszélni a bajnokok felkarolásáról.

A SZOVJETUNIÓBAN a tenisz is tömegsport

— mondja a Budapesten tartózkodó jugoszláv Mitic

A demokratikus magyar sport nagyszerű ajándékot kapott a karácsonyi ünnepekre. A Tatarsalban, ahol azelőtt csak a lóspórt kapott helyet, a Magyar Űgélőverseny Egyesület áldozatkészsége folytán bevonult az emberspórt is. A halmas csarnokban hosszú hónapok munkája után a héten elkészült a fedett teniszpálya, amely biztosítja, hogy a teniszsport legjobbjai télen is versenyben maradhatnak.

A Tenisz Szövetség azonnal ki is használta az alkalmat és a karácsonyi ünnepekben pompás nemzetközi viadalt rendez jugoszláv, csehszlovák és francia versenyzők közreműködésével. A tornára újra eljött a Budapesten már jól ismert Mitic és Pallada, Jugoszlávia két legjobb játékosa. Különösen Mitic

játszik félelmetesen. Már 15 éves korában ismerék a nevét az egész világon. Tavaly a Szovjetunióban járt.

— Ez az út páratlan élményt jelentett részemre — meséli. A tenisz iránt a világ egyetlen országában, sines akkora érdeklődés, mint a Szovjetunióban. Ott a tenisz is tömegsport és ez a magyarázata annak, hogy sok kiváló képességű versenyzőjük is van. Most már csak a versenyruháin hányzók náluk chhoz, hogy ebben a sportágban is az első helyet foglalják el.

Mitic Zágrábban városi tisztviselő, külföldi útra azonban mindig szívesen engedik el. — A tenisz éppen úgy hivatásom, mint a mindennapi foglalkozásom — mondja. — Ezzel is hazám ügyét szolgálom.

December 29—január 4.

Allandóan ismétlődő hétköznapi műsorszámok:

Budapest I.: 6.30: Falurádió. 6.45: Reggeli torna. 7.00: Hírek. Műsor. ismertetés. 7.20: Az Áttelepítési Kommandóbizottság közleményei. 7.25: Reggeli zene, közben naptár. 10.00: Hírek. 12.00: Déli harangszó, hírek. 14.00: Hírek. 17.00: Hírek. 17.10: A Magyar Hadifogoly Híradó közleményei. 17.15: A Vöröskereszt közleményei. 21.50: Hírek és krónika oroszul. 22.00: Hírek. Mit hallunk holnap. 24.00: Hírek.

Budapest II.: 17.00: Ötórás tea. 18.00: Hírek. 21.00 Hírek.

HÉTFŐ, Budapest I.: 8.15: Heti zenés kalendárium. 9. Délelőtti muzsika. 12.15: Kalandozások a zené történetében. 14.10: A házi együttes játszik. 15.00: Rádióiskola. 16.00: Mi volt az osztrák karácsonyfa alatt. 16.20: Hanglemek. 16.40: Petőfi kora. Beszélgetés. 18.00: Így lett Kossuth Pest megye kövege. 19.00: Tárogató- és cimbálok hangverseny. 19.30: Falurádió. 18.40: Francia karácsonyok. 19.45: Falurádió. 20.00: Hírek, sport hírek. 20.20: Magyar muzsika. 21.20: Hangjatek. 22.25: Kamarazene hanglemezeiről. 23.00: Szív küldi szívnek szívesen.

Budapest II.: 16.00: A Vöröskereszt közleményei. 18.05: Női szemmel. 18.30: Művészletek. 19.00: Almok kapuja. Hangjáték. 19.30: Filmrészletek. 20.00: Közéleti meggyőződés. 20.15: Magyar jazzlemek. 20.30: Rádió szabadegyetem. 21.15: Világ gazdasági előadás. 21.30: Cigányzene. 22.30: Hanglemek.

KEDD Budapest I.: 8.00: A szovjet filmművészet. 8.15: Délelőtti muzsika. 12.15: Hangszerszólók. 12.45: Lakható-e a hold. Sebes Árpád előadása. 13.00: A házi együttes játszik. 14.10: Hogyan készül az ifúság a 48-as centennáriumra. 14.25: Ifjúsági énekkarok. 14.45: Szövetkezeti negyedóra. 15.00: Rádióiskola. 16.00: Martini Lajos zongorázik. Végli Mihály szakszofonozik. 16.40: A hírközlés útja az ifszofonon. 17.50: Hangos híradó. 18.00: Hangjatek. 18.15: Mit üzen a Rádió. 18.45: Világhíradó. 19.00: A Rádió zenekar játszik. Vezényel Ottó Klamperer. Hangfelvétel. 20.00: Hírek, sport hírek. 20.20: Előadás a Studióban. „Tündöklő Jeromos”. 21.33: Táncclemek. 21.50: Hírek és krónika oroszul. 22.00: Hírek. Mit hallunk holnap. 22.30: „Chopin muzsika”. Zongorázik Faragó Ibolya.

Budapest II.: 18.05: Mikszáth Szegeden. 18.20: Hanglemek. 20.30: Rádió szabadegyetem. 21.15: Hanglemek. 21.30: Cigányzene. 22.30: Hanglemek. 23.00: Boldog újesztendőt.

20.30: Rádió szabadegyetem. 21.15: Hanglemek. 22.15: Dalok és hangszerszólók.

SZERDA, Budapest I.: 8.00: Hogyan vegyük igénybe az OTL-t. 8.15: Reggeli zene. 12.15: Egyveleg. 12.45: Zenés interjú. 13.00: Zenés búcsú az elmúlt évtől. 14.10: Szilveszteri babonák (csevegés). 14.20: Lehár-hanglemez. 14.30: Tabi László csevegése. 14.40: Ádám Jenő népdal. n.űsora. 15.00: Rádióiskola. 16.00: Egy óra a Studióban. 17.15: Szív küldi szívnek szívesen. 17.45: Szilveszter a mentőké. 18.00: Rádiózenekar. 19.00: A Munka. Kultúr. Szövetség műsora. 19.20: A budapesti kórus műsora. 19.45: Falurádió. 20.20: Az 6 év könnyűzenei sikerei. 20.40: Petőfi: Az apostol. 21.00: Szilveszteri műsor. 24.00: Tildy Zoltán újévi szözeata, utána Vörösmarty: Szözeat. (Timár József.) Harangszó. 0.15: Táncczene.

Budapest II.: 18.05: Hangos Híradó. 18.20: Boldog újesztendőt. 19.00: Magyar nóták. 20.00: Az elmúlt év rádiókrónikája.

CSÜTÖRTÖK, Budapest I.: 8.20: Liszt: XII. Magyar Rapszód. 8.30: Protestáns istentisztelet. 9.00: Református istentisztelet. 10.00: Egyházi ének és szentbeszéd. 11.00: Riporterek Szilveszter éjszakáról. 11.20: Kamarazene. 12.15: Erkel: Hunyadi László nyitány. 13.00: Roosz-szalonzene. 13.50: Hangos Híradó. 14.10: Hanglemek. 15.00: Devecseri Gábor előadása. 15.15: Magyar nóták. 15.50: Bares Sándor újévi krónikája. 16.00: Gyermekrádió. 17.10: Négy művész keres egy rendezőt. 18.00: Török Sándor csevegése. 18.10: Muzsikáló nevek. 18.45: Dr. Hegedűs Géza előadása. 19.00: Színmű: Százados forradalom. 19.45: Falurádió. 20.20: Mi történt az elmúlt 30 nap alatt. 21.20: Engel Iván zongorázik. 22.20: Jazz hanglemek. 23.00: Boldog újesztendőt.

Budapest II.: 10—13: Ünnepi muzsika. 18.05: Zenekari hanglemek. 19.15: A világ újeve. Vásárhelyi Miklós előadása. 19.30: Magyar ep. araszletek. 20.30: Folyóirat szemle. 21.15: Táncczene. 22.15: Művészletek.

PÉNTEK, Budapest I.: 7.25: Reggeli zene. 8.00: Előadás a stúdióról. 8.15: Délelőtti muzsika. 12.15: Korunk zenéje. 14.10: Hogyan fedezte fel a bors Amerikát. 14.30: Brahms c-moll vonósnégyese. 15.00: Rádióiskola. 16.00: Palotai Boris elbeszélése. 16.20: Horváth Jenő jazz-együttese. 17.10: Szakszervezeti híradó. 17.45: Sportközlemények. 18.00: lemezek.

A lágymányosi dohánygyár énekkarának műsora. 18.30: Hangos Híradó. 19.00: Házi együttes játszik. 19.45: Falurádió. 20.20: Rádózene. 22.20: Magyar nóták. 22.45: Külügyi negyedóra. 23.00: Két versenymű hanglemezeiről.

Budapest II.: 18.05: Hajdu Henrik előadása. 18.20: Balett-részletek. 19.00: Hogyan rendezzük be lakásunkat. 19.30: Művészletek. 20.30: Rádió-szabadegyetem. 21.15: Táncczene. 22.15: Beethoven B-dur zongora szonátja.

SZOMBAT, Budapest I.: 8.00: Aszonyok köcsünk. 8.15: Délelőtti muzsika. 12.15: Tóth Vajli és Somogyváry Lajos énekel. 13.00: Hogyan dolgozunk észszerűen. 13.15: Opera-részletek. 14.10: Előadás a Szovjetunió színházi kultúrájáról. 14.30: Cigányzene. 15.30: Yves Montand-hanglemezek. 16.00: Egy rádió család élete. 16.15: Szárak a mikrofon előtt. 16.30: Muzsikáljunk gyerekek. 17.30: A Dolgozók Kulturális Szövetségének műsora. 18.00: A házi együttes játszik. 19.00: Füst Milán előadása. 19.20: Isós Kálmán előadása. 19.45: Falurádió. 20.20: Zenés hétvége. 22.25: Hernádi Lajos zongorázik. 23.00: Táncczene.

Budapest II.: 18.05: Epül a Lánchíd. 18.30: Hanglemek. 19.30: Hangos Híradó. 20.00: Opera-részletek. 21.15: Magyar nóták. 21.30: Édes Anna, rádiójáték.

VASARNAP, Budapest I.: 8.20: Hanglemek a Bajazzóból. 8.30: Kneifel László orgonál. 9.00: Gör. kat. félóra. 9.30: Evangélikus félóra. 10.00: Róm. kat. egyházi ének és szentbeszéd. 11.00: Januári vasárnap. 11.15: Kamarazene. 12.15: Anyák öpierce. 12.20: Gigli: Es Toti-dal. Monte-hanglemezek. 12.40: Bányászfőóra. 13.10: Holéczy együttes. 14.10: Hanglemek. 15.00: Gógoj-elbeszélés. 15.20: Klarinét. es hárfaműsor. 15.45: Nagy János vasárnapi krónikája. 16.00: Cigányzene. 17.10: Magyar Parnasszus. 18.00: Hűz perc Svédországban. 18.20: Falurádió. 19.20: Mai francia zene. 20.15: Sporteredmények. 21.00: A Rádió hangja. 21.30: Humoros hanglemek. 21.30: Rádió-ankét. 22.30: Vasárnap este Pesten. Csevegés hanglemezekkel.

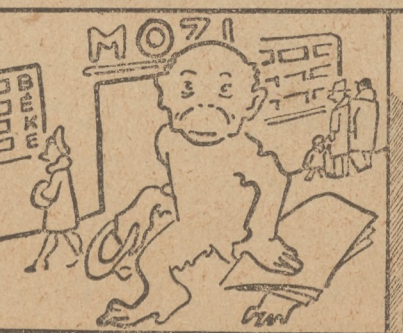
Budapest II.: 10—13: Vasárnapi muzsika. 17.00: Ötórás tea. 18.00: Hírek. 18.05: Szórakoztató hanglemek. 19.15: Mosolygó kottabont. 20.30: Könyvszemle. 21.00: Hírek. 21.15: Cigányzene. 22.15: Művészletek.

Karácsonyának előestéjén nézi Maki a lapokat. Gyűlötni az ünnepekre jó kedélyhez alapokat. Hangulat kell, ami a fő, — így gondolta nagy okosan. És elindult vig kedéllyel a moziba gyalogosan.

Mozit előtt férfiak, nők nézegetik a képeket. Melyek az előadóról ígérgetnek sok szépeket. Az emberek holnap este szeretettel ünnepelnek. Megszületett a kis Jézus, a büntetlen, a szent gyermek.

Előjöttül a nézőtér, aig van hely, olyan teli. Maki is nagy vágyakozva a fehér vászant figyeli. Megjelenik a fellépő „Békesség legyen a földön”. (A piroson sokkal inkább, mint amilyen volt a földön.)

Karácsonyi híradó ez. Amerika indul el. Eppen egy néger lincselnek, nehogy túl sokáig éljen. „Egyenlőség a jelszavunk”, így harsogja a nép éppen „Jezus az?” — hogy egy néger velünk egyenrangúan éljen?”

Új képet mutat a vászon, csupa béke és szívszivősség. Franciaországban sem fontos, munkás ellen a bíróság. Tüntér a nép a kenyérért, mint látható itt a képen. S a rendőrség agyba-föbe veri őt a rend nevében.

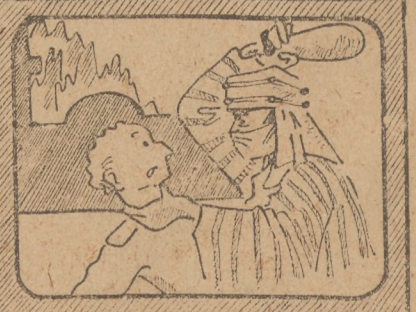
Itália sem hoz újat, hogy ha a nép kicsit dacos. Munkát és kenyeret kapni Olaszországban szintén bajos. És ha sztrájkba lép a munkás, mert az agya gondba fű mer. Kommunizmusok parancsára a katonák belelőnek.

Gőgörszág esodás látni, itt ünnepel csak a béke! Amerka reakciós „szabadító” küld a népre. Ami eddig épen maradt, nem is beszélve a népről. Imperialista álma letörül a térképről.

Palesztina, ez a szent föld, itt csak el tén a szerelet. De a föld az mást vetül, szegény Maki meze nekod. Az arab szent harcot hi-det és veri a zsidót földze. Közbe harsogva neveti ezt a nemzetközi töke.

Vége van a híradónak, szegény Maki fej szédül. Eddig törté, nem háborgott, elszenevdti ezt a világot. Ha 'lyen volt a híradó, milyen lehet a film, a nagy? Menekülünk néres itt béke, kábul a fej szédül az agy.

Doktor Homénusz nem volt már fiatalember. Az étellel szemben nem támasztott már túlságos igényeket. Elő is szinte gépszerűen élt. Nem mintia meg akart volna halni, de mert országában az élet az ő számára már nem sok vonzó lehetőséget rejtgetett.

Nem. Homénusz doktor nem kereste a halált. Azaz, hogy legyünk tárgyilagosa — kereste. De egyelőre nem a maga számára. Sőt, nem is a maga jószántából és a maga gyönyörűségére. Az állami kísérletezőintézet éterhullámzásokat kutató osztályának kirendelt főnöke volt. Egyetlen és kizárólagos kötelességévé tették a romboló, lehetőleg halált okozó sugárak tanulmányozását és idevágó kísérletek folytatását, azok gyakorlati felhasználhatóságát illetően.

Aszketára fogyott alakja, gödrökbe sülydyedte arca, mélyről villanó extatikus szemek és főleg, amiket magában beszélt! Vagy nem is magában?

gára — és más népek leigázása a bevalótt, vagy he nem vallott cél. Ezért van szükségük az állandóan fokozott fegyverkezésre.

Ő azonban...

De ne vágjunk a történet elebe.

A laboratóriumában ült és egy óriásrádió felfogó készülékével hallgatta a világűrben futó elektromos hullámok rezgéseit és különös jellegzetességeit. Ilyenkor nem létezett számára kívülvilág. Sapadt, besett, hetek óta kiváratlan arcán vibráló izgalom feszült. Jegyzetmappaiba meredt.

— Dehát miért akarják elpusztítani a Földet? — kérdezte bele a készülékbe.
— Nem a földet — hangozott a válasz valahonnan az úrból. — Csak az embert. A Földet éppen hogy meg akarjuk szabaddítani az embertől. Azért, hogy elejét vegyük annak az állandó fenyegetésnek, mellyel az ember fenyegeti az életet. Egyelőre csak a Földön. De lehet, hogy holnap már a világűrben, más égitesten is.

— En mégis kegyelmet kérek az emberiség és a nép számára, amelynek fiaként élek. Időt kell hagyni neki, hogy okuljon, ha a saját kárára is. A nép túlnyomó többsége ma sem akar a másik ember munkáján élésködni, vagy más népeket rabságba hajtani és kifosztani. Az emberiség a népek keretein belül is két részből áll. És én hiszem, hogy abból a vajudából, melyben az emberiség ma kinlódik, annak a nagy többségnek akarata fog győztesként kikerülni, mely mindannyiunknak békét és emberi életet kíván nyújtani.

— És hogyan akarják ezt végrehajtani?
— Nem szokás ugyan az ellenfél előtt elárulni a hadmozdulatokat, de mert úgyse tudnak védekezni ellene, tehát mondhatjuk. Igen egyszerűen. Ahogy eltanultuk önköül, hogy miképpen lehet leg hamarabb az embert kiirtani. Óriási, mérgező gázzal töltött rakétákat küldünk a világűr egy bizonyos pontjára. Olyan pontjára, melyen a Földnek pályáján át kell haladnia.

— De ki biztosít bennünket erről? Az emberiség gondolkozásának iránya — leghalább pillanatnyilag — nem erre mutat. És ha az emberek megtudják Öntől, hogy van egy égitest, amelyen az övékéhez hasonló élet lehetséges, az módjuktan lesz, — ami csak idő, talán már csak pár év vagy évtized kérdése, — elküldik ide rakétarepülőket és meteortankjaikat, hogy elpusztítsa bennünket, helyünket elfoglalják. Mi csak addig vagyunk biztonságban, amíg az emberek nem tudnak róluink. Ezért zárkóztunk el odig is az elől, hogy Önöknek eltsjelt adjunk magunkról. Most azonban Ön megfejtette jelbeszédünket. Kénytelenek vagyunk tehát úgy védekezni, ahogy önöktől tanultuk: támadással.

tesszük azt, amit megmaradásunk és biztonságunk érdekében meg kell tennünk.
— Köszönöm. En hallgatni fogok. Még csak egyet! Ha önök az eljövendő idők folyamán meggyőződnek arról, amiben én hittől hiszek, hogy az emberiség jobb belátása kerekedik fölül a Földön a béke és megértés fog uralkodni, önök akkor is elzárkóznak tölünk?

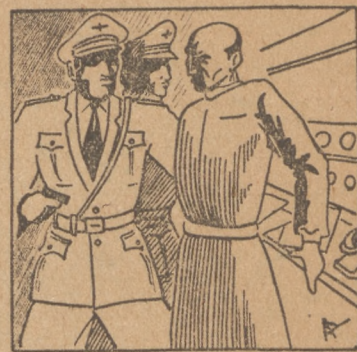
— Annaira nem, hogy akkor mi leszünk azok, akik boldogan fogunk jelentkezni, hogy felvegyük a Földdel az érintkezést és elősegítsük az emberiséget a természetvel való harcában.

— Sajnos, én ezt már semmiképpen sem fogom megérni — fejezte be dr. Homénusz most már öntudatlanul is hazája nyelvében a beszélgetést.

— Ön, doktor Homénusz már valóban nem sokat fog megérni, kapta el az elröppető szavakat a terembe testőrei kíséretében belépő intézetvezető. Mögötte álló testőreire tekintett és diadalmasan rántott egyet a hasát átfogó szijon.

— Mit jelentsen ez?
— Azt, hogy letartóztatom önt, mint aki alaposan gyanúsítható valamely egyelőre ismeretlen ellenséggel való szövetekezésben. Feljegyzéseit pedig elkobozom!

Mután a kivallatás eredménytelen maradt — rivalt rá a vészbírósg elnöke —, utoljára felszóltom önt, dr. Homénusz, vallja be töredelmesen!

hűnéit, árulja el titkos feljegyzései kulcsát és adjon felvilágosítást az ellenséges hatalomról, mellyel hazája ellen szövetekezésre lépett.

— Hazám és népem ellen semmit sem tettem. Egyebet nem mondhatok —, morcolta a meglívizott tudós.

— Akkor magára vessen, — emelkedett fel székeről a bíró. — Az Új Középkor nevében kihirdetem az ítéletet!

A börtönudvaron állott a bakó. Doktor Homénusz kutatón felnézett az égre. — En betartottam szavamat — mondták szemei. De nem sokáig tűnődhetett. A bakó lenyomta fejét a tönkre. Sietnie kellett.

Aznap is még sok munkája volt hátra és a kantinban már várták pályatársai. Itt volt a friss csapolás ideje.

Jegyzetei igazolni látszottak feltevéseit. Mi akar ez lenni? Valami eddig ismeretlen külső, éterbeli elektromos golfáram, világűrbeli mágneses passzázs? Bizonyos meghatározott jelekre bizonyos meghatározott jeladás válaszolt. Ott, valahol az ürnek egy pontján, valamelyik égitesten élet van! Öntudatos, az emberhez hasonló, mely egymással a távolból ugyan csak érintkezést képes létesíteni, mint mi itt a földön. De ha így van, miért nem keres velünk is érintkezést? Vagy az egész csak agyrem lenne?

— Értem. Ugy gondolják, hogy amint a Föld a rakéták vonalába ér, vonzóereje ezeket magához tépi, mint például a meteorokat. Ezek lezuhannak s a levegővel való surlódástól meggyulladva elégnak. A bennük levő gáz pedig fűszereződik, elvegyül a Föld levegőjével és élvezhetetlenné teszi azt az emberi tüdő számára.

— En mégis megfontolásra és türelemre kérem Önöket. Ha pedig ennek az az ára, hogy az emberiség ne szerezzen tudomást felfedezésümről, én szavamat adom Önöknek, hogy hallgatni fogok. Elég ez Önöknek?

— Ha Ön nem lenne ugyancsak ember — no nehezteljen a kételkedésért — elég lenne. De Ön is csak ember, és mi, akik évezredek óta figyeljük az emberiség történetét s az emberi természetet, kénytelenek vagyunk kételkedni abban, hogy Ön képes lenne betartani ígéretét, az esetleg önnel szemben alkalmazott erőszak ellenére is. De legyen! Ha ön betartja szavát, és amíg betartja, mi sem tesszünk semmit az emberiség ellen. De amely pillanatban ön elárulja létezésünket, meg-

— Pontosan így.

— Önök tehát pusztulásra ítélték az emberiséget?

— Nem mi. Ők maguk jutottak ellentétbe az étellel, amikor legfőbb tevékenységük a pusztításra, rombolásra irányul. Tehát megérthető lesz Ön előtt is, ha mi nem óhajtuk megvárni az időt, amíg technikai eszközeink fejlődésével hatalmukban fog állni, hogy — mint ahogy az új terület szerzése céljából például az indiánokkal is tették — egyszer minket is kiirtsanak.

— Önök félreismerik az emberiséget. Az emberiség többsége békére vágyik!

— A jelek nem ezt mutatják. Abban a világban, amelyben Ön él, a másik ember rabságban tartása — gondoljon saját ma-

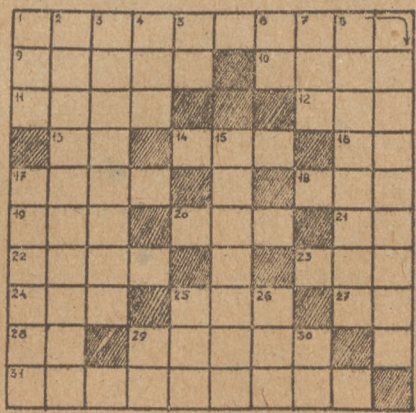
REJTVÉNYEK

VIZSZINTES:

Keresztrejtvény

FÜGGŐLEGES:

- Nagyskerű új film.
- Eltulajdonítás.
- Dona tulajdona.
- Spanyol név.
- T. N. L.
- Tamáty Róbert.
- Ibolya.
- Dora Nándor.
- Jugoszlávia marsallja.
- Istenek.
- Isten Hozzá Sietünk.
- Orosz szó.
- Vészkiárat.
- Aki látta.
- Üdvözlőgy.
- K. N. O.
- Spanyol nemes.
- T. L.
- Rág.
- Hadügymiszter.
- Nagycircusz.

(Megfejtések a jövő számban)

- Arab név.
- Magyar operettszínésznő.
- P. E. Visszairva.
- Temperatúra.
- Nemzeti Segély.
- Görög betű.
- Néhai.
- Ezt kéri a szerelmes ifjú a lánytól.
- Részlet a Hin.nuszból.
- ...szolgálat (kémroda).
- Női név.
- ...nder völgyi ősember.
- Varga Róbert.
- S. N.

MI — HOL?

- Mi Morvaország fővárosa? Brünn.
- Hol halt meg Bem tábornok? (1850 dec. 10.) Aleppo.
- Mi Peru fővárosa? Lima.
- Köztársaság a P-reneusokban? Andora.
- Hol győzte le Nelson a spanyol-francia hajóhadat? Trafalgar.
- Hol laktak a görög istenek? Olimpusz.
- Hol folyt le az elmúlt háború legnagyobb északi csatája? Narvik.

A helyes megfejtésből Magyarország egyik legszebb természeti kincsese adódik.

Hazajönnek a hadifogoly rekordisták és feltalálók

Több ízben foglalkoztunk lapunkban a Szovjetunióban lévő magyar hadifogolyok kiemelkedő munkatevékenységével. Általánosságban elmondható, hogy a hadifogolyok a munka minden területén megállják a helyüket. Ezzel a szovjet nép előtt tanúbizonyságot tesznek népi munka-készségéről s így a legmagasabbrendű megbecsülést biztosítják maguknak és országunknak is. A Szovjetunió hadifogolytáborában foglalt minden hadifogoly egyforma, ez nem jelenti azonban azt, hogy a kiemelkedő munkatevékenyítő végző hadifogolyok ne részesüljenek négyfokú kedvezményben.

hogy értesítsék a „Hadifogoly Híradó"-t, mert e lap május 15-i számban megjelent cikkben írt hadifogolyokról van szó. Így öket bizonyára érdekli érdekezésünk." Bizony, érdekel minket. És azt kívánjuk a rövidesen v'szentlángdó bajtársainknak: dolgozzanak tovább is azzal a szorgalommal, mint a hadifogságban. Apolják azt a szellemet, amely megbecsülést szerzett nekik a Szovjetunióban és bizonyos, hogy a népi demokratikus Magyarorszag is meg fogja becsülni kiváló munkásait.

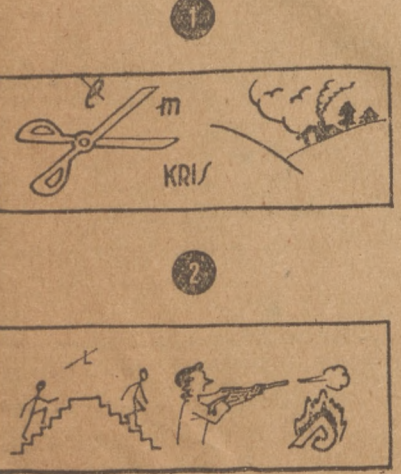
(Értesülésünk szerint fenti hadifogoly-csoport január első napjaiban érkezik haza.)

FIGYELEM!

A Magyar Hadifogoly Híradó kirendeltsége, a debreceni átvéő állomáson, az érkező hadifogolyok előtt hangsúlyosan felolvassa a hadifogoly-kereséseket. Egyszeri beolvasás díja 1 forint. Feladhatók a Hadifogoly Híradó kiadói-vallatában (Bpest, VI., O-utca 12. l. 4.) és a debreceni kirendeltség-nél, Debrecen, Pavillon-laktanya,

Május 15-i számunkban foglalkoztunk a 7307/8. számú tábor magyar rekordistáival, akik nemcsak nagy munkatevékenységet nyújtanak, hanem találmányaikkal és a munka egyszerűsítésére vonatkozó ötleteikkal felkeltették a szovjet hatóságok figyelmét. Ennek a csoportnak a vezetője Deutsch Árpád. A Szovjetunió — mint ez Deutsch Árpád bajtárs szüleihez intézett alábbi levélből kiténik — nem volt hálátlan legjobb hadifogolyaival szemben.

„Nem tudom, nem késik-e el ez a levél, de mindenesetre írok, hogy ne érjen benneteket váratlanul a hír: ma indulok hazafelé a legjobb rekordisták, hadifogoly feltalálók és az antiszaszták csoportjával. Hogy pontosan mikor érkezőnk, még nem tudom, de ha kárdecsongyra nem is, újbólre biztosan otthon leszünk. Kérlek benneteket,

Egyszerű bűvészmű-alvany gyermekeknek

Középnagyságú varrótűt szírral vagy olajjal vékonyan bevonunk, író tollnagyságú írópapírra tesszük, víz tetejére. Utána meglepődve látjuk, hogy amíg az írópapír lemegey a pohár fenekére, a tű a felszínén úszik.

